

Izkušaja vsak četrtak in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljajem na dom za celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrt leta 8 D. Izven Jugoslavije 56 D. Naročnina se pošlje na upravnništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje vnaprej. — Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravnništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Cene inseratom po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprte reklamacije s poštnine proste.

Čekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.603. Telefon interurb. št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

2. številka.

MARIBOR, dne 14. januarja 1926

60 letnik

Izvajanja dr. Korošca na občnem zboru Županske zveze.

Na občnem zboru Županske zveze, ki se je začel v Mariboru dne 6. januarja in končal v Celju dne 10. januarja, je izvajal naš voditelj dr. Korošec sledeče:

Nekaj iz zgodovine slovenskega naroda.

Beseda župan je tako stara kakor zgodovina slovenskega naroda. Ko smo še Slovenci živeli v rodbinskih zadrugah in se sinovi niso ženili ven iz očetove hiše, ampak v njej ustanovili svojo rodbino, ko je več krvosrodnih rodbin živelo okoli samo enega ognjišča, so se pogovarjali take družinske zadruge imenovali župani ali starešine. Beseda župan je vedno pomenila človeka, ki koga varuje, ki nad čim čuje, ki ima oblast nad drugimi.

Kjer se je družinska zadruga stalno naselila in se tekom časa razčlanila v več zadrug, nastalo je selo, vas, občina. Tudi poglavar takih občin se je imenoval župan. Takrat še je bil župan občine, ker ni bilo nobene višje javnopravne organizacije, v svoji občini neomejen vladar. Grški cesar Konstantin VIII. Porfirogenet piše l. 952 o Jugoslovanih: »Vladarjev pa, kakor pravijo, ta ljudstva (Jugoslovani) nimajo razen županov starcev, kakor tudi ostali Slovani.« In skoraj ob istem času (l. 973) piše arabski potovalec Ibrahim Ibn Jakub o ostalih, to je severnih Slovanih: Nimajo nobenega kralja in se ne pokorava o kakih posamezni osebi, temveč njihovi oblastniki so njihove starešine.

Slovenski župan je izgubil svojo neodvisnost šele, ko smo zgubili Slovenci narodno samostojnost in prišli pod nemško nadoblast. Tedaj je zavlada nad njim grof in njegov oskrbnik in v sporazumu z njimi je upravljal župan svojo občino in pod njihovim nadzorstvom sodil svojemu ljudstvu. Ker so imeli početkom župani neomejeno oblast, so imeli seveda tudi sodno oblast. Pod Nemci so se skrajno ohranila slovenska sodišča z župani, ki so sodili po slovenskih običajih in po slovenskem pravem naziranju. Saj pisanega prava ni bilo.

Župani navadno niso bili dedni, ampak voljeni. Večidel so imeli podložniki pravico si slobodno izbrati župana, gosposka ga je le pojdila. In ko je na mesto graščinske oblasti stopila državna oblast s svojimi uradniki, si je občina volila svojega župana, državna oblast ga je le potrdila. In tako je ostalo z župani na Slovenskem do danes. Ljudstvo ga voli, oblast ga potrdi.

Župan v rodbinski zadrugi je bil sam in neomejen gospodar. V selu in občini pa je imel prisednike, svetovalce, pomagače, po dva, štiri, do dvanajst. Zgodovina slovenskih županov in njegovih pomagačev je torej stara in častljiva, tako stara in častljiva, kakor zgodovina slo-

venskih občin. Povsod smo robovali in služili tujcem, le občina je bila vedno slovenska in njena uprava, z županom in odborniki, istotako slovenska. Vse je uklonil in strl naš narodni protivnik, le v občini organiziranega ljudstva ni mogel. Tu je pod vodstvom županov in njegovih pomagačev slovenska moč in odgovornost ostala nezlomljiva. Treba je danes, ko bi nekateri radi videli, da bi se ne čutili več slovenski, to svetlo in veliko narodno tradicijo slovenskih občin podčrtati in slovenske župane in njih pomočnike opozoriti na dejstvo, da tisočletna zgodovina slovenskega naroda poje njihovi narodni zvestobi in neomahljivosti visoko pesem slave in zahvale.

Trojne lastnosti je imel slovenski župan s svojimi posvetovalnimi in odločujočimi tovariši skozi vsa stoletja: bil je Slovenec, izbran iz sredine svojega ljudstva; bil je slobodno izbran, ne imenovan; branil je staro pravdo svojega slovenskega ljudstva pred oblastniki.

Kako so nastale občine pri Slovencih?

Kadar so rodbinske zadruge, v katerih so stari Slovenci živeli, postale prenamoščevilne, da je postalo tesno stanovanje in obdržanje reda težavno, so se iz njih izločile rodbine, ki so se naselile v bližini ter začele ustanavljati novo rodbinsko zadrugo. Nastajala so sela, vasi, občine. In v njih je poštenje in red vzdrževal župan, skrbel je za pota in brvi, branil jih pred tatovi in sovražnimi napadi.

Občina je bila prej kakor država, zato ni država njena mati. Ona je po svojem postanku in obstoju od države neodvisna tvorba, s samostojnimi nalogami in pravicami. Države razpadajo, občine ostajajo.

Občine so predpogoj za državo, kakor jih danes vidimo in razumemo, a ne narobe. Zato je država dolžna, četudi je po svojem bistvu naravna tvorba višjega reda in zato močnejša, da upošteva in uvaža samolastno pravno stališče in lastni delokrog občine, kajti oba izvirata iz narave in sta občini zasigurno po od Boga hotenem svetovnem redu. Krivo in pagansko je naziranje, da sme država vse, kar hoče; da ima država izključno vsa prava čez celo družbeno življenje in razvijanje. Država ima v svetovnem redu, kojega povzročitelj je Bog, samo to nalogo, da čuva občino, n'ene naloge in njena prava, ravnotako kakor mora čuvati družino, narode in cerkve v njih svobodnem in uspešnem razvoju.

Svoboda občin

je važen del državljskih svoboščin. Kjer se tlači svoboda občin, je država zgrešila svoj namen. Občina sicer stoji kot organičen del države pod njeno suvereniteto (nad-

vlastjo), pod njenim nadzorstvom, zato ima država pravico, da določa in ureja naravnopravno stališče občin, toda nima prava, da občino tlači, ovira v njenih nalogah in uničuje njene pravice.

Kakor tisočletno izročilo govori o zvestobi županov in občin do svoje slovenske narodnosti, tako tudi o vedni borbi županov in občin za stare pravice slovenskih kmetijskih občin, za njih svobodo pred tlačitelji. Tudi v zadnjem času prihajajo glasovi na naše uho, da bodo občine izgubile še del sedanje svobode ter prišle še bolj pod državne oblastnike. Ne vemo, kako se bodo drugi narodi ponašali, kadar bodo hoteli izvršiti atentat na svobodo naših občin, a o tem smemo biti prepričani, da bo Slovenec znal varovati svobodo občin, katera mu je bila sveta in draga skozi dolga stoletja.

Družinsko življenje v občini

Ker je občina razširjena družina, rodbina, zato more biti tudi življenje v občini slično življenju v rodbini. Glavni znak družinskega življenja je, da v njem vlada ljubezen, ki vse prenaša, vse pretrpi, vse ureja in vse žrtvuje. Skupaj se veselijo, skupaj žalujejo, skupaj doživljajo vsako usodo, drug za drugega se žrtvujejo, drug za drugega delajo in trpijo.

Slično bi moralo biti v vsaki občini. Skupnost, vzajemnost, medsebojno razumevanje, podpiranje, v teh lastnostih bi morale biti vzgojene naše občine. Toda gotovo je, da jih k temu ne more vzgojiti kako predavanje ali prigovarjanje ali vabljenje, ampak samo — tesna zveza z Bogom, ki je oče vseh ljudi in početek vse ljubezni. Pri starih Grkih je bila občina božja. Atene so bile mesto boginje Atene. V starem testamentu se je učilo, da mora biti narod nevesta božja, polna ljubezni in zvestobe do Boga. Skupno doživljanje v občini, doživljanje veselja in žalosti, medsebojna ljubezen in pomoč, kakor se to dogaja v družini, je prenašanje verske ideje v prakso, v življenje. Vera ni za prižnico, nego za življenje, za človeško družbo, za socialni red v človeški družbi.

Moja naloga bi bila, tako stoji na programu, da govorim o dveh nalogah občine, najprej o socialni, potem o kulturni.

Socijalna naloga občine.

Mnoge socijalne naloge so že napisane v občinskem zakonu, za to mislim, da o njih ni treba posebej govoriti. Tako je zapisano, da imajo občine skrbeti za dobrodelne naprave, za uboge in sirote, za pomirjevanje ljudi v manjših pravdah, za lepo in pošteno obnašanje prebivalcev, za zdravje in take naprave, ki za-

V četrt uri je bilo vse v redu. Svoje reči je pripravila že davi, druga ni bilo treba ko naložiti kovcege. Sicer pa se je itak mislila kmalu po poroki spet vrniti na farmo k očetu.

Stroji so zadržali, uslužno je ponudil Canler svoji zaročenki roko in jo peljal k vozu. Profesor Porter s knjigami, Filander s knjigami in kovčegi ter Clayton in Canlerjevi prijatelji so šli za njima.

Stopili so po veži in skozi glavna vrata.

Zunaj pred Canlerjevim avtom je stal mlad orjak silnih pleč, z rokami prekrizanimi na prsih, ter malomarno pa s čudnim smehljajem na licu gledal svatovsko družbo.

Ine je pobledele. Vsa se je tresla.

Kaj namerava Trzan —?

Canler je gubal čelo.

»Kdo je tisti človek —?« je vprašal Ino.

Ine ni odgovorila. Le huje se je še tresla. Vsak čas se je utegnulo kaj zgoditi.

Canler je stopil k vozu. Pa neznanec mu je zastavil pot.

»Kaj želite?« se je Canler osorno zadril.

»Zahtevam, da daste gospodični Ino Porter besedo nazaj!«

Canler se je sirovo nasmejal.

»Mož, ste znoreli —? Kdo vam pa daje pravico, da —?«

Ni skončal.

Jeklena pest ga je pograbila za vrat, druga za pas in v hipu ga je dvignil orjaški neznanec visoko v zrak in ga tresel kakor psička.

Gostje so zakričali, Ine je za trenutek v nemi grozi zrla v Trzana.

Vedela je, da pomeni Trzanov nastop smrt Canler-

LISTEK.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

13

»Gospodična Ine, za božjo voljo! Kje neki tičite —! Čakamo vas! Vse je pripravljeno! Koj je treba odpotovati, še vlak bode zamudil!«

Po stezi je prihitel gospod Filander, težko je sopol in z rokami je krilil.

Povsod smo vas že iskali. Gospod profesor Porter je odšel v gozd, črnici da so vas ugrabili, je trdil. Ves zmeden je bil, mislil je, da smo tam spodaj na robu afriške džungle. Kake težave sem imel, da sem ga spet nazaj spravil —! Ampak saj pravim —.

Zagledal je Trzana in vprašaje pogledal Ino.

»To je Trzan, gospod Filander! Vaš dober znanec! Ga ne poznate več?« se je smehljala Ine.

»Gospod Trzan —? Me veselil Hm — se spominjam. Da, v Baltimoru je bilo, kajne gospod?«

Pa oprostite, pomenimo se pozneje. Saj ostanete pri nas, gospod? — Torej gospodična Ine, brž, prosim! Gospod Canler je že ves jezen. Koj pojdem pa mu povem, da smo vas našli.«

Odhitel je v hišo. Glasovi so se čuli iz odprtih oken.

Ine se je obrnila k Trzanu. Nem je stal za njo in čuden smehljaj mu je igral krog usten. Tako se je smehljaj, kadar je šel v napad na Saboro —.

Pa Ine je imela druge misli in ni opazila smehljaja.

»Trzan —!« je dejala mehko in otožno.

»Pojdiva, gospodična,« ji je rekel in stopil po stezi.

»Gospod Canler ne sme zamuditi vlaka!« je pridejal s čudnim naglasom. »Upam da se kmalu spet vidiva —!«

»Trzan, ljubi —! Zakaj nisem ostala pri tebi v džungli —! Srečna bi bila!«

Sedaj pa je nemogoče! Zavezana sem —.

Stisnila mu je roko, ga pogledala, omahovala.

»Vidijo naju!« je šepnila. Nato pa je nadaljevala glasno:

»Pojdite! Predstavim vas. Ne odpotujemo še tako kmalu! Če en vlak zamudimo, počakamo na drugega!« Stopila sta v hišo.

Vse je bilo zmedeno. Canler je robantil: »Vlak bomo zamudili!«, profesor Porter pa je stopical po hodnikih s knjigami pod levo in desno pazduho, si brisal čelo, kolikor se je dalo pri takih ovirah in že dvajsetkrat povedal Filanderu svoj »Kakor sem rekel, gospod Filander, kakor sem rekel —!«

Toda gospod Filander ga ni imel časa poslušati. Moral je nositi na avto knjige in spet knjige, da bi med potom nemoteno nadaljevala svoje važne študije o prazgodovini človeštva.

Barba je jokala in si brisala solze s sajastim predpasnikom, Clayton pa je nem stal pri vratih in čakal. »Da bi se le še zadnji trenutek kaj pripetilo —!« Vsaka minuta zamude, se mu je zdelo, je bila njemu v prid.

Ko se je prikazala Ine, so jo koj vsi obsuli, le Clayton je ostal pri vratih. Govorili in vpili so vse vprek, da je skrajni čas da se naj brž pripravi. »Vlak bomo zamudili —!« se je hudoval Canler in jih pri-ganjal, naj hitijo.

Ine se je ozrla za Trzanom, da bi ga predstavila.

Pa Trzan je izginil.

V šundru in nemiru odhoda ni imela časa misliti nanj. »Morebiti je pa boljše, da se je skrnil —, je pomislila.

branjujejo bolezn, za snažnost, za varnost ljudi in kmetja, za varnost pred ognjem itd.

Ni pa zapisano v občinskem zakonu, in vendar je to danes zelo važno in potrebno, da se skrbi v občini za družabno ravnopravnost vseh stanov. Družabni prepadi med kmetom in delavcem, med gospodarjem in hlapcem, med večjim in manjšim kmetom bi se morali premestiti s tem, da se vsak zaveda ne samo važnosti svojega stanu in svojega položaja v človeški družbi, ampak tudi važnosti vseh drugih delovnih stanov in njihovih vrednot za družbo. Že to je veliko, da se uvede občevanje z vsemi kot enakovrednimi člani občine, a to še ni dovolj, še bolj potrebno, da se posebno socijalno šibkejšim članom nudi s pravo bratsko ljubeznijo vsaka potrebna pomoč z nasveti in če le mogoče tudi v dejanjih. Prepadov med različnimi stanovni ne smemo povečevati, ampak jih izravnovati. Kmet, obrtnik, delavec, trgovec, žive drug od drugega, drug poleg drugega, zato bi morali živeti drug za drugega. Ne šibkejših izrabljati, ne socijalno revnejših prezirati, škodovati s krivičnim dejanjem nikomur. V tem naj se spoznajo naši somišljeniki, da se kakor stari kristjani ljubijo med seboj in si to svojo ljubezen ne samo v medsebojnem obnašanju, ampak tudi v dejanju izkazujejo. Občani so mnogokje pozabili, da so občine razširjene rodbine. V rodbini ima sicer vsak svoje mesto in svoj položaj, a vendar vsi se brigajo drug za drugega in gledajo drug na drugega. To vse sicer ni zapisano v knjigi obč. zakonov, a je zapisano v mnogo starejši in svetejši knjigi, v knjigi božje Prirode.

Praktično se mora ta skupnost stanov pokazati ravno sedaj, ko si delavski stan voli svoje zastopstvo v Delavsko zbornico. Župani in odborniki, pomagajte sedaj delavcu in delavki, da lahko svobodno izvršijo svojo volilno pravico in za svojo dolžnost smatramo, ako vas prosimo, da pošteno in krepko in vstrajno pomagata krščanskemu delavstvu do zmage, katerega listo je vložila krščanska socijalna Jugoslovanska strokovna zveza. Nosilec te liste je gospod Fr. Terseglav. Idite z onimi in podpirajte one, ki hočejo naš družabni red z reformami izboljšati, ne pa one, ki ga hočejo s silo rušiti, a pozneje, kakor kaže primer v Rusiji, ne vedo, kaj bi naj zgradili na teh ruševinah.

Duh vzajemnosti med različnimi sloji občanov, duh skupnosti, duh bratstva pa ne raste sam brez vrtmarja, on se mora tudi gojiti. Gotovo je v tem oziru vera prvi in najvažnejši vzgojitelj. A ni edini. Mnogi stari običaji so družili občino. Zato bi se vsi stari običaji, pri katerih so se zbirali občani brez razlike stanu k skupnim slavnostim, k skupnemu razveseljevanju, k skupnim zborovanjem, ti stari običaji bi se morali ohranjevati in varovati. Sedaj hoče vsak sam za se živeti, vsaka skupnost z drugim mu je sitna, to ni oni duh, ki bi moral vladati v naših občinah. V starih, predavnih časih so župani zbirali vse svoje občane večkrat na leto v cerkvi ali pred cerkvijo ter se tamkaj z najimi posvetovali o vseh važnih zadevah ter izrekli sodbe in presodbe. Župan je vprašal po stari navadi enega izmed kmetov: »Ali je primeren čas in kraj, da vzamem sodno palico v roke in sodim bogate in revne, vdove in sirote, in vse tiste, ki iščejo pravice.« In ko so mu kmetje slovesno pritrdili, potem je vzel sodno palico v roke, sedel na sodni stol in začel voditi zborovanje. Ti dnevi so zbrali vse občane, bogate in revne, vdove in sirote in vse, ki so bili žejni pravice okoli svojega žu-

pana in z njim govorili in sodili o svojih težavah in potrebah. Samo tako strnjeni in v ljubezni zvezani kmetje so bili sposobni, da so se vzdignili vsi kot en mož, ko so bile njihove stanovske pravice v nevarnosti pred njihovimi tlačitelji. Dandanes mora vsak sam nositi krivico, ki se mu zgodi, njegov drug še k večjemu škodljivo vzdihne: Hvala Bogu, da se meni to ni zgodilo! Razdeljeni in razcepljeni stanovi se ne podpirajo med seboj, kadar se jim zgodi krivica, za to se vsakemu stanu sme naložiti krivic in nepravd, nevolja ljudstva se ne dviga več proti njegovim tlačiteljem. Vsak skrbi sam za se, zato pa je tudi vsak sam za se slab in šibek. Le vkup, le vkup uboga gmajnal taki klici so danes zaman, k večjemu izvabijo še samo posmeh neprizadetih. Narod bi moral skupno nastopati, kot enota, šola za skupnost in vzajemnost pa je občina.

Meni se zdi tudi velika napaka, da ne znamo vzbuditi več spoštovanja pred županom in njegovim odborom ter pred njihovim delom. To delo se izvršuje po njihovi najboljši vesti, za dobrobit cele občine, vseh občanov. To je nesebično, pošteno delo, tako lepo in sveto, kakor je delo očetovo, kadar se trudi in znoji za svojo družino, za ženo, otroke, dekle in hlapce. To je delo polno čiste ljubezni do bližnjega. Zato bi morali imeti veliko spoštovanje pred njim. Kakor se mora v šoli buditi ljubezen in spoštovanje do vladarjev in cele države, nič manj bi ne bilo potrebno, da se v njih goji tudi spoštovanje in razumevanje za bratoljubno delo občinskih vladarjev in za važnost občine sploh. Mladina, ki bi znala ceniti, ljubiti, spoštovati pomen in delo svoje male države, domače občine, taka mladina gotovo za državo ne bi bila nevarna. Brigamo se za občino navadno le, kadar besnijo v njej volilni boji, kadar se nam prikazuje občina v svoji najslabši luči, za mirno, tiho, težko in trudapolno delo v mirni dobi delovanja pa nimamo nobenega smisla. In to ni prav in tako bi ne smelo biti.

Tudi ljubezen do občine same bi se morala vzbujati in gojiti že med mladino. Vsaka občina ima svoje prirodne lepote, svoje lepe narodne običaje, svoje stare grbe, svojo zgodovino, polno veselih, srečnih dogodkov, pa tudi zgodovino polno nesreč, žalosti in joka. Vsaka ima svoje sinove, ki so ji delali doma ali drugod s svojim delom in s svojo vrednostjo čast. Ima tudi svoje pravljice, svoje pripovedke, svoje pesmi. Nihče tega ne pripoveduje mladini. Za to tudi tako lahkega srca otresa vaški prah s svojih čevljev in jo ubere med širni svet.

Tudi to so socialne naloge, nikjer sicer zapisane, a vendar jih nam narekuje naše srce, ki z bridkostjo čuti, kako malo razumemo svoj čas, njegove potrebe, pa tudi njegove želje po bratski ravnopravnosti, po spoštovanju do dela naših očetov, po ljubezni do domače vasi, do njene lepote, do njenega življenja in do njene usode.

Kulturne naloge

občine so tudi po večini zapisane v občinskem zakonu. Občina mora skrbeti za dobro gospodarstvo z občinskim premoženjem, za pota in mostove, da se nove stavbe in zidanja izvršujejo po zakonih, za šole itd.

Za šole! Naš ideal bi bil, da pride povsod občina in šola do pravega razmerja med seboj. Cerkev, šola, občinska hiša, bi morale biti svetišča vsake občine! To je naš! Tako bi moralo vsakemu prikipeti ponosno iz srca. Mislim, da ni krivda na občinah! Šole bi morale biti ne državne, ampak narodne! Sedaj pa so vse dol-

»In vi drugi«, je zapovedal, »ki ste prišli s Canlerjem, sedite v vaš avto in glejte da čimpreje izginete! Prtljaga, kar je domače, pa ostane!«

Ubogali so, nobeden ni ugovarjal in v dveh minutah so stali pred hišo le še domači ljudje, Ine, profesor Porter, Filander, Clayton, Barbara in služinčad.

S hudomušnim posmehom je zrl Trzan za bežečimi avtomobili. —

VII.

Ine odkloni Trzana.

»Jako značilno —! Zelo značilno!«

Profesor Porter je stopil k Trzanu.

»Kdo pa ste, vi mož, in kako se drznete nastopati tako sirovo in nasilno ter motiti našo slovesnost?«

»Vaša hči, gospod profesor Porter, ne ljubi Canlerja, si tudi ne želi zakona s tem človekom. Prisiljena mu je dala besedo. To vem in zato sem posegel vmes.«

»Vse ste pokvarili!« je tarnal gospod profesor. »Canler je ne bo hotel poročiti!«

»Prav za trdno pričakujem da ne!« je dejal Trzan s poudarkom.

»Ugonobili ste nas, nesrečnež, in uničili našo hišo!«

»Nikakor ne, dobri gospod profesor! Plačali bode Canlerju svoj dolg. Še preden bo minilo pet minut, bode imeli v rokah denarja dovolj.«

»Bežite bežite, gospod! — Kakor sem dejal —! Kje neki naj dobim denar —?«

»Našli smo vaš zaklad!«

»Kaj —, kako —? Kaj —? Kateri zaklad —? Kaj veste vi o našem zakladu?«

»Vse vem. Na lastne oči sem gledal, kako so ga uporni mornarji zakopali prav pod drevesom, na katerem sem sedel. Lastnoročno sem izkopal zaboj in ga

žnosti in plačila narodna, a vse pravice državne. Učiteljstvo bi moralo biti zaupnik naroda, zaupnik staršev, zvezan z njim s spoštovanjem do njegove vere, z ljubeznijo do njegove občine in v njej živečega ljudstva. Z negovanjem njegovih lepih navad, njegove govornice, njegove zgodovine. Kjer učiteljstvo razume narodno dušo, je ljubljenec občine in šola njeno svetišče, kateri radi izročajo svojo deco v nadaljno vzgojevanje. Učiteljstvu nihče ne odreka in ne krati pravice do popolne socijalne neodvisnosti od Cerkve in občine, a nekaj drugo je, ako se učiteljstvo ne čuti eno z vero in z bitnimi potrebami in zahtevami svojega naroda. Potem, samo potem ga narod gleda z nezaupanjem. Kajti narod ni nerazpoložen proti šoli, šola mu je postala neobhodna potreba, o tem ni treba razpravljati. Tem lažje bo vsemu učiteljstvu najti pot do srca slovenskega naroda.

Od človeka se terja, da se svojemu stanu primerno in dostojno oblači. Ista zahteva se sme staviti tudi na občino, da je svojim finančnim sredstvom primerno lepo in čedno urejena. Kake so ceste, poti, brvi, mostovi, kaka je snaga v občini, ni mnogokrat vprašanje občinskih financ, ampak vprašanje kulture župana in občinskega odbora. Na sami zanemarjeni brvi ali v malenkosti, nepopravljeni cesti spoznaš, kadar prideš v vas, kulturo, civilizacijo, izobrazbo župana in občinskega odbora.

Dandanes ko med Slovenci splošna kultura, zahvala gre šolam in časopisju, tako brzo napreduje, je tudi važno merilo za kulturo vsake občine, koliko in kakšne organizacije se nahajajo v njej. Organizacije so zamišljene kot nadaljevalne šole za nadaljno izobraževanje naroda, kot izraz človekoljubnega mišljenja, kot torišče poštene zabave in nedolžnega razveseljevanja. Ker občine ne morejo vsega zmagati, so ji prostovoljne organizacije dobrodošla pomoč, one pa so tudi njena čast med svetom, dokaz njene želje po napredku in kulturi, ona so dokaz njene kulture. Čim več organizacij v vasi, tem manj neorganizirane surovosti, ki je madež marsikateri vasi.

Lepota vsake vasi pa je mnogo odvisna tudi od tega, kako ženski svet skrbi za snažnost in prikupljivost kmetске in delavske hiše ter za njeno okolico, posebno za vrtove. Kdor je šel skozi vas in videl nageljčke na podstrešjih in fajgelčke na vrtovih in rožmarin po oknih, on ni odnesel slabega vtisa, ne slabega spomina na tako vas. Nežnost lepote daje vsaki vasi ženska skrb, tudi znamenje mehke srčne kulture.

Končal bom svoj govor. Važno je, pravim, da občina z županom in odborom drži tradicionalno zvestobo do slovenskega naroda in jezika. Potrebno je, da se občina bori za svojo neodvisnost, za svobodno izvrševanje svojih nalog in pravic, za svojo samostojnost. Prvo in najvažnejše pa je, da vlada med vaščani medsebojna velika krščanska ljubezen, ona donša občini najlepše in najpotrebnejše sadove, socijalno pravo in krščansko kulturo.

Koliko stane „Slov Gospodar“ v l. 1926?

»Slovenski Gospodar« bo stal v letu 1926:

Za celo leto 32 din.

za pol leta 16 din.

za četr leta 8 din.

Izven države SHS bo stal še enkrat toliko.

jevo. In bala se je, bolj za Trzana ko za Canlerja. Stroge, hude kazni so bile na nasilje in uboj!

Priskočila je, da bi pomirila strašnega človeka.

Eden gostov jo je prehitel in planil nad Trzana, da bi mu iztrgal žrtev.

Pa en sam zamah z levo roko je zadostoval, da je odjetel daleč v stran in se zavalil po tleh.

Tedaj je položila Ine svojo belo, nežno roko Trzanu na ramo in mu pogledala v oči.

»Meni na ljubo, Trzan!« je prosila.

Prsti na Canlerjevem vratu so nekoliko odnehali. Trzan je zrl doli v plašni lepi obraz Inin.

»Ali želite da ostane pri življenju tale —?« je vprašal začuden.

»Želim da ne umre od vaših rok, prijatelj! Nočem, da bi bili ubijalec!«

Trzan je zrahljal prste na Canlerjevem vratu.

»Ali jo odvežete od njene obljube? To je cena za vaše življenje!«

Canler je krčevito hlastal za zrakom in pokimal.

»Ali bode te takoj izginili odtod in je ne bode te več nadlegovali?«

Spet je Canler pokimal in obraz se mu je krčil v smrtnem strahu.

Trzan ga je posadil v avto kakor otroka ter zapovedovalno mignil vozaču, ki je le prerad ubogal. Z vsvo brzino je šinil avto po griču navzdol.

Se v zadnjem trenutku pa se je Canler obrnil, dvignil pesti in z divjim obrazom grozil nazaj proti hiši.

V nemem strahu so gledali gostje prizor. Nihče se ni genil, kakor okameneli so stali, tako jih je imel silni človek v oblasti.

Trzan je bil neoporečno gospodar položaja.

skril globoko v džungli, ne da bi vedel, kolika vrednost je v njem. Šele dolgo potem mi je gospod poročnik Arnot stvar pojasnil. Šla sva, dvignila zaklad in ga vzela seboj v Pariz ter ga dala oceniti. Vreden je 241 tisoč dolarjev in tule je nakazilo zanje na banko v Baltimori. Če pa hočete rajši zlato, pa tudi čaka na vas v Parizu.»

»Jako značilno —! Zelo značilno —!« je pravil profesor Porter in ogledoval pismo, ki mu ga je Trzan dal. »Kdo ste pa vi, da tako natančno poznate zgodovino tistega — hm — potovanja v Afriko?«

Vse se je čudilo. Radovedni pogledi so leteli na mladega velikana. Ine je že ves čas sem nekaj polglasno pravila Claytonu in Filandru. Tedaj pa se je obrnila k očetu.

»Ali ga ne poznate več, oče! Trzan je, gospod! Trzan, tisti, veste, ki je vaju s Filandrom rešil leva, ki je naju z Barbo rešil, da naju ni lev raztrgal, ki je rešil gospoda Claytona iz smrtno nevarnosti, ki je mene oteel iz rok črncev, ki je gospodu poročniku Arnotu rešil življenje, ki je —.«

»Ki je nas vse rešil Canlerja, naše največje nesreče!« je vzkliknil Clayton ter pograbil Trzana za roko. In za njim je tiščal gospod Filander in vzklikal: »Ni mogoče —! Neverjetno —! Tolika izprememba —! Cel gentleman —! Barba je buljila s svojimi velikimi očmi v junaka, solze so jo polile, »o vsi dobri duhovi —!« je vzdihovala in si brisala lica s sajastim predpasnikom.

Tudi profesor Porter je prišel bliže, snel očala, pogledal gori in doli po mogočni postavi, si spet nataknil očala, spet pogledal Trzana, gonil svoj »Jako značilno —! Zelo značilno —!«, nato pa se dostojanstveno postavil pred družbo ter začel:

(Dalje prihodnjič.)

Naši voditelji in poslanci na delu.

Zupanska zveza za Štajersko s Koroškimi in Prekmurjem se je ustanovila na praznik Sv. Treh Kraljev v Mariboru. Nadaljevanje ustanovnega občnega zbora je bilo zupansko zborovanje v Celju 10. januarja. Obe zborovanji: v Mariboru in v Celju sta bili krasno obiskani. Govorili so: dr. Korošec: o socialnih in kulturnih malogah občin. Njegov govor prinašamo na uvodnem mestu. Dr. Leskovar, župan mariborski: o avtonomiji občin. Prvi početki občinske avtonomije segajo v leto 1848, ko je revolucija strla absolutizem. Prvi zakon o občinah je bil v Avstriji izdan leta 1862 ter je določil splošne smernice za celo državo, dočim so deželni zbori leta 1864. z občinskimi redi natančneje uredili poslovanje občin. Občine so dobile precejšnjo samostojnost in velike pravice skoro v vseh stvarih, ki se tičejo javnega življenja. Z ureditvijo poslovanja sta nastala za občino dva delokroga. V lastnem delokrogu opravlja občina svoje premoženje in gospodarstvo, koje se uredi z vsakoletnim proračunom ter vodi skoro vse tiste posle, ki se tičejo občine in občinarjev. V prenešem delokrogu občina sodeluje z oblastmi v korist državljanov, ne sme pa biti izvršilni organ oblasti, za kar bi danes radi občine napravili. Občinam so odvzeli njihove grbe ter jih nadomestili z državnimi. Iz njih hočejo napraviti najnižje državno-upravne edinice, pri katerih bi država nastavljal uradništvo. Polagoma bi tako naše občine degradirali za priganjače političnih strank, ki majo oblast v rokah. Lasten delokrog bi potem popolnoma prenehala. Ze danes so občine zelo okrnjene, kar se vidi na primer pri postavljanju učiteljev. Skrb za ceste hočejo občine odzvati in o popravljanju in vzdrževanju bi odločale še samo gradbene direkcije. Za popravilo cest bi se pobiral poseben davek, ki bi se seveda stekal v Beograd, odkoder ga ne bi tako lahko dobili nazaj; ceste bi se pa morale popravljati s kulukom, katerega smo Slovenci že pred leti zavrgli. Obramba občine in njene avtonomije je mogoča le, če se vse občine in njih predstavniki strnejo v celotno organizacijo, kot je Zupanska zveza. Njena naloga je, strogo paziti na vse napade na občinsko avtonomijo ter braniti pravice naših občin. Podlaga svobodne države je svobodna občina in svobodno občino hočemo imeti. Dr. Leskovarjev govor prinese v celoti glasilo Zupanske zveze, »Občinska uprava«. Tajnik Krajnc je govoril o pomenu Zupanske zveze in nje organizaciji. Nato je bilo sprejetih več resolucij, med njimi sta najvažnejši naslednji: 1. Skrb za občinske ceste in mostove spada v lastni delokrog občine (par. 24 točka 3 obč. reda); stroške za to krije občina z lastnimi davki (par. 69) ali pa z ročnim delom in priprego (par. 77). Zato odločno odklanjamo uvedbo kuluka. Protestiramo tudi proti vsem predpripravam za uvedbo kuluka, osobito proti zahtevi izkazov o davčnih zavezancih, ki županom povzročajo samo mnogo dela in truda. Ta zahteva je tem manj utemeljena, ker imamo državne davčne urade, ki imajo točen pregled vseh davkoplačevalcev. 2. Zupanska zveza protestira proti navadi, da se občinski uradi uporabljajo kot dostavitelji za razne oblastne odloke. Tako postopanje povzroča županom neprimerno mnogo truda in stroškov, ki so tem manj potrebni, ker imamo za to državne poštne urade. V Končno je bil izvoljen odbor Zupanske zveze. Ustanovni občni zbor Zupanske zveze v Mariboru je brzojavno pozdravila Zupanska zveza za Slovenijo v Ljubljani in njen načelnik, bivši poslanec g. Stanovnik. Dolgoše-Zerkovci-Pobrežje-Sv. Miklavž. V nedeljo, dne 24. t. m., bo po cerkvenem opraviu predpoldne v Marija na Brezju pri Zupanu shod Slovenske ljudske stranke, na katerem bo govoril poslanec Franjo Žebot Priditel.

V lenarčkem okraju je Slovenska ljudska stranka priredila v zadnjem tednu celo vrsto lepo uspeših shodov, ki so se vršili tudi ob delavnikih. Za celi okraj Sv. Lenart je bil okrajni zbor zaupnikov v Sv. Lenartu dne 7. januarja. Predsedoval mu je g. Gomilšek. Krajevni shodi so se vršili naslednje dni pri Sv. Rupertu (tudi za Sv. Barbaro), v Spodnjih Žerjavcih, pri Sv. Benediktu in pri Sv. Ani. Na vseh shodih je poročal poslanec Franjo Žebot. Povsod se je ljudstvo izrazilo, da stoji ogromna večina naroda na strani naših poslancev. Vse obsoja izdajalsko postopanje Radičevcev in njih protikmetško politiko. Ljudstvo je tudi trdno na strani naših škofov, ki se borijo za pravice katoličanov. V Slovenskih goricah niti en človek ni odpadel od Slovenske ljudske stranke, ampak nasprotno! Mnogo takih, ki so pri Sv. Ani in Mariji Snežni še zadnjič volili Radiča, so prišli zopet nazaj k naši stranki.

Pri Sv. Ani v Slov. gor. smo imeli dne 10. t. m. po pozni sv. maši zelo dobro obiskan shod, na katerem je govoril naš poslanec Franjo Žebot. Ko smo po shodu bili v Društvenem domu v razgovoru z našim poslancem in nam je on dal razna navodila, pridrvi ves bled v dvorano neki Seyfried, okrašen z orjanskim znakom, in kliče poslanca Žebota na odgovor. Mož je menda mislil, da je naš poslanec strahopetec in da bo kar na kolena padel pred njega. Žebot ga je smehljaje zavrnil in ne dolgo za tem se je že nahajal Seyfried na svežem zraku. Res žleht so naši Anovčani, da nimajo prav nobenega usmiljenja z Goriškovimi ljudmi!

Poslanec dr. Hohnjec je v nedeljo, 10. januarja, govoril na političnem zborovanju v Zrečah. Zborovalcem je raztolmačil glavne dogodke iz zunanje politike v zadnjem času ter podal nazorno sliko naših notranjopolitčnih razmer. Volilci so njegova izvajanja vzeli z velikim odobravanjem na znanje ter so njemu in politiki Jugoslovenskega kluba izrekli popolno zaupanje. Obenem se je vršil

občni zbor krajevnega političnega društva »Straža.« Društvo je bilo ustanovljeno leta 1898, torej v dobi, ko je naš narod boril težko borbo za svoj obstanek ter ima velike zasluge za probujo narodne in politične zavesti med prebivalstvom tega kraja. O društvenem delovanju, njegovih načelih, ciljih in uspehih je poročal domači župnik duh. sveinik Karba, ki je odbornik društva od njegovega začetka. Izvoljen je bil povečini stari odbor.

V okraju Marenberg se je vršil v soboto, dne 9. t. m., sestanek v Vizingi, na katerem je poročal poslanec Vlad. Pušenjak o političnem položaju in o delu poslancev od volitev do današnjega dneva. Objubil je, da bo priredil več večjih shodov, ko bo delo v finančnem odboru, radi katerega mora biti večinoma v Beogradu, končano.

V okraju Gornjigrad sta se vršila na praznik, dne 6. t. m., dva dobro obiskana shoda v Rečici ob Savinji in na Pobrežju. Poslanec Vlad. Pušenjak je razpravljal o političnih nastalih situacijah, o sporazumu med Pašičem in Radičem in o gospodarski politiki sedanje vlade. Po govoru se je razvila dbata o raznih krajevnih razmerah in potrebah, o pritožbah splavarjev, o poslovanju bolniške blagajne itd., o pretiranih davkih. — Dne 7. t. m. se je vršil v Gornjemgradu sestanek pristašev SLS iz župnij Gornjigrad, Novaštitfa in Bočna, na katerem je po poročilu o politični situaciji poslanec Vlad. Pušenjak pojasnjeval obdačenje v naši državi in kritikoval državno gospodarstvo. V debati se je govorilo o notranji in zunanji politiki, o pogubnosti Radičeve politike, katero vse obsoja, o volitvah v oblastne skupščine itd. Jugoslovanskemu klubu in poslancu Vlad. Pušenjaku se je izrekla zaupnica, za katero so glasovali tudi pristaši nasprotnih strank. — Nadaljnji shodi se bodo vršili, ko bo poslanec Vlad. Pušenjak, ki mora radi sej finačnega odbora večinoma biti v Beogradu, prost.

Savinjska dolina. V nedeljo, dne 17. t. m., priredi poslanec Hodžar političen shod v Sv. Juriju ob Taboru zjutraj po prvi maši v cerkveni hiši. Popoldan se vrši shod na Gomilskem po večernicah v prostorih požarne brambe. Pristaši SLS vabljeni!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Začetkom pravoslavnihi božičnih praznikov je Pašič nenadoma odpotoval in sicer ne v Cavtat v Dalmaciji za par dni, kakor se je poprej razglašalo, ampak na nedoločen čas najprej v Monte Carlo, potem pa najbrž še v razna francoska izletišča.

Pašičev odhod

pomeni prvič odložitve vseh sprememb ravno tako, kakor tudi odložitve raznih, že tolikokrat napovedanih in objavljenih zakonov. V radikalnem klubu se boji za

Pašičevo nasledstvo

nedaljujejo. Vsi uvidevajo, da ne more ostati pri tem, da bi Pašič sam vodil vse državne in strankine posle, a množestvini nasledstveni kandidati ostro tekmujejo, drug drugemu zavidajo, nasprotujejo, nobeden pa ni v stanu potegniti za seboj celote, ampak samo svojo skupino. Te skupine so v klubu že stare, a dokler bo vsak posamezni voditelj še vedno sanjal o enotni radikalni stranki, ne bo prišlo do važnejših sprememb.

Finančni minister

je s svojim spremstvom menda že v Ameriki. Bil je v Parizu in listi so poročali, da je sedaj dognana višina medvojnih dolgov Srbije Franciji. Ti dolgovi iznašajo okroglo 1 milijardo 800 milijonov frankov. V Beogradu zastopa finančnega ministra minister Uzunović, ki daje finančnemu odboru seveda še manj podatkov. Finančni odbor obravnava proračunske predloge in zahteve posameznih ministrov.

MADŽARSKI PONAREJEVALCI.

Madžarski monarhisti in sicer ona struja, ki je hotela nadvojvodo Albrehta ustoličiti za ogrskega kralja, so v resnici hoteli s ponarejenim denarjem doseči svoj cilj. S princem Windischgrätzem vred je zaprtih že okrog 30 plemiških in političnih veljakov. Tudi regent Horthy je zapleten v celo zadevo. V Budimpešti je še vedno francoska komisija; med njo tudi zastopnik francoske Narodne banke Emery, ki je izjavil: »Ta stvar je kakor izstreljena krogla. Nihče ne ve, kje bo ostala. Ne vemo niti še, kdo vse je pri tej kriminalni aferi soudeležen. Toliko presenečenj smo že doživeli in toliko visoko postavljenih oseb je že kompromitiranih, da se sploh več ne moremo nobeni stvari čuditi. V najbližji bodočnosti pride gotovo še do prav velikih senzacij. Prepričan sem, da je pred nami še velika pot, predno bo vsa afera odkrita in vsi udeleženci v rokah pravice.« Glede obsega ponarejevalne akcije je dejal Emery, da je vsa Evropa polna ponarejenih bankovcev in dnevno prihajajo nova poročila o najdenih falsifikatih 1000frankovskih bankovcev. Zlasti iz Italije, Nemčije in Francije.

BOLGARIJA.

ima novo vlado, a staro vladanje. Krvavi Cankov je sedaj predsednik skupščine, predsedništvo pa ima sedaj njegov strankarski tovariš Liapčev. Oficirska liga ima kot poprej najvažnejša vladna mesta.

Tedenske novice

Vse cenjene naročnike, ki še niso vsaj deloma poravnali naročnino za letošnje leto, prosimo, da isto takoj ob-

novijo, da ne bo treba prekiniti s pošiljanjem lista. »Slov. Gospodar« stane za celo leto 32 din., za pol leta 16 din., za četrt leta 8 din. — Upravništvo.

Umril je stolni kanonik lavantinski mil. g. Alojzij Arzenšek dne 8. t. m. ob pol devetih dopoldne od kapi zdet. Blagopokojni gospod, rojen dne 15. majnika 1864, v mašnika posvečen dne 18. julija 1887, je služboval kot kaplan, oziroma provizor v Gornjemgradu, Grižah, na Bačah, Ponikvi ob južni žel., in v Trbonju, kjer je dne 3. februarja postal župnik. Odtod je nastopil župnijo Vitanje dne 1. avgusta 1900. S 1. marcem 1914 je postal nadžupnik in dekan vuzeniški, s 1. septembrom 1916 pa stolni kanonik lavantinski. Blagopokojni je bil miren, priklapljev značaj in zato tudi vobče priljubljen. Naj počiva v miru! rogneb se je vršil zadnji nedeljo popoldne ob veliki udeleženi katoliških organizacij, duhovščine in ljudskih množic. Izpod hiše žalosti v stolno cerkev je vodil pogreb prevzv. škof, iz cerkve na pokopališče na Pobrežju pa mil. g. stolni prošt dr. Matek.

Hudobna požigalčeva roka je v pondeljek, dne 11. t. m., zgodaj v jutru položila ogenj v gospodarsko poslopje č. g. župnika Božičeka v Kamnici pri Mariboru. Zgoraj je samo del gospodarskega poslopja, nekaj orodja in veliko sena. Domačini, posebno požarna bramba, so se silno trudili, da so obvarovali ostala poslopja in župnišče. V kratkem času so blizu cerkve pogorele stavbe posestnikom: Poldenik, Moškon, Hecl in Kager. Orožniki pridno zasledujejo brezvestnega hudobneža.

Na vinsko razstavo in sejem ljutomerskih vin v Središču, ki se vrši prihodnji terek, dne 19. januarja, se odpeljemo vinogradniki iz Maribora in okolice v terek zjutraj z vlakom ob 8. uri 25 minut zjutraj, nazaj pa se vrnemo z vlakom, ki je že ob 6. uri zvečer v Mariboru. Na razstavo pridejo vinski kupci iz cele Slovenije in tudi iz Avstrije so naznanjeni. Poslanec Bedjančič se je te dni odpeljal v Beograd, da izposluje polovično vožnjo po železnici.

Okrajna cesta Maribor—Sv. Lenart in težki avtomobili. Kaj bo s to cesto, če bodo še nekaj časa po njej drveli težki avtomobili? Na nekaterih krajih je cesta že čisto prerezana. Del ceste v Ložanih in lenarčki del od Sikerja do trga bo kmalu uničen. Avtodružba Gorišek (Krajnc) služi velike svote, a k vzdrževanju ceste noče ničesar prispevati. Če so gospodje od avtodružbe res iz gole požrtvovalnosti in ljubezni do okraja ustanovili avtozveze, naj pa potem vsaj polovico čistega dobička dajo na razpolago okrajnima zastopoma za zboljšanje ceste. Saj dobi avtodružba samo od poštne uprave 60.000 dinarjev na leto! Ali se naj ceste samo z velikimi dokladami in davki vzdržujejo in popravljajo?! Ko bo avtomobil docela razoral cesto, potem se bodo davkoplačevalci menda nagnali, da jo s kulukom obnovijo! Priporočamo okrajnima zastopoma to stvar v resni povdarek. Kdor na veliko pokvari cesto, naj jo tudi popravi!

Zahvala »Kmetijskemu listu.« Iz mojih shodov v mariborskem in lenarčkem okraju se je hotel mariborski dopisnik Radič-Pučljevega »Kmetjskega lista« norčevati s tem, da je zapisal: »Žebot ve, da so v Slovenskih goricah koline in zato prireja shode.« Samostojno nezem in Radičevcem nikdar prav ne stopiš. Če smo pri sejah v nar. skupščini, šuntajo ljudi, da si ne upamo na shode. Če pa shode prirejamo, pa storimo to samo radi kolin. Ali meni se pa vendarle zdi potrebno, da se javno zahvalim »Kmetjskemu listu«. Ko so naši ljudje zvedeli, da agitira Radičev list za koline, so me res povsod, kamor sem prišel, vabili na »domač praznik«. Od Sv. Lenarta do Sv. Ruperta, od Porčiča do Sv. Benedikta, Sv. Ane in Marije Snežne, povsod so se odzvali agitaciji slovitega mariborskega Radičevega tintomaza. Oh, kako sem jaz s svojimi številnimi prijatelji od srca hvaležen za uslugo, ki mi jo je storil »Kmetjski list« s tem, da je opozoril Slovenjgoričane na koline! Ker nočem biti nehvaležen, se mu s tem javno zahvaljujem! Pa še drugič! — Franjo Žebot.

Trije sosede skupno v smrt. Od Sv. Ane v Slov. gor. nam pišejo: V nedeljo, dne 10. t. m., smo pokopali zaporedoma tri sosede in sicer: posestnika Jožefa Finka, p. št. Roškarič, posestnico Lizo Rola, p. št. Zmavčevka, in posestnico Mlmo Avguštin, p. št. Polič. Vsi trije so bili doma iz Ščavnice. Bili so sosede v življenju in sedaj so si sosede še na božji njivi. Svetila jim nebeska luč!

Po petih letih pojasnjen zločin. »Nič ni tako skrito, da ne bi postalo očito«, pravi stari slovenski pregovor. Resničnost tega pregovora dokazuje pojasnitev skrivnostnega zločina, ki se je dogodil pred petimi leti v okolici Sv. Benedikta v Slov. gor. in ki je takrat zelo razburil tamošnje prebivalstvo. V Benediškem gozdu je neka deklica pri nabiranju gob dne 6. septembra 1920 odkrila truplo neznanega moža. Vsa prestrašena je poklicala domače, ki so takoj obvestili orožništvo. Komisija je ugotovila, da je bil neznanec ubit. Zločinci so mu razbili z udarci z nekim topim predmetom, najbrže s sekiro, lobanjo. Umorjenega, ki je bil boljše oblečen, ni nihče poznal, najbrž je bil kak tihotapec ali trgovec iz Prekmurja, ali obmejnih krajev Avstrije. Se do danes se niso javili njegovi sorodniki in nihče še danes ne ve, kdo je bil umorjen. Preiskava, katero so vodili domači orožniki, ni ničesar pojasnila. Na podlagi izpovedb raznih ljudi je bilo nekaj oseb aretiranih, vsled pomanjkanja dokazov so jih pa morali izpustiti. Naprtli so potem zločin neznanim tihotapecem in stvar je zaspala. Med ljudmi se je neprestano govorilo, da so morilci iz domačega kraja. Neki kmet je celo zatrjeval, da je videl tri dni preje, to je dne 3. sent. 1920, kako so nakladali pri nekem kmetu na voz možko truplo. Pri umorjenem se je v resnici poznalo, da je bilo truplo v gozd prepeljano, ubit pa je bil nekje drugje. Vsled teh govoric so oblasti odredile ponovno preiskavo, katero so poleg orožnikov vodili tudi detektivi iz Maribora. Na podlagi zbranih podatkov so orožniki aretirali pet oseb: dve ženski in tri možke. Aretirane so oddali v

zapore mariborskega okrožnega sodišča in zadevo je prevzelo državno pravdnštvo.

Nova cestna zveza. Med okrajema Gornja Radgona in Sv. Lenart je prišlo do sporazuma, da se zvežeta oba okraja z novo cesto od Sv. Benedikta, čez Stajngrova in Lomanoše na Gornjo Radgono. Načrte je v sporazumu z okrajnimi zastopu in občinami izvršil inženjer Wanek.

Bogoskrunstvo v Slov. Bistrici. Slovenjebistričani se še ne spominjamo, da bi se bil pri nas doigral tako pretresljiv in žalosten dogodek, kakor pretrelo nedeljo. Naši vrli fantje in možje so se vračali z lova, ki so ga priredili v občini Kovačavas. Domov grede so se na Devini oglašili v naši velespoštovani in ugledni gostilni Obersne z namenom, da se malo pokrepčajo. K njim prisede znani slovenjebistriški nemškutar, sedlar Josip Kolar. Ko izpije prvo kupico vina, vstane in požene kozarec v križ, ki je visel na steni njemu nasproti s tako močjo, da se je razpelo prelomilo na več delov in padlo na tla, kozarec pa je priletel na strani sedečemu možu v ramo. V gostilni je med številnim občinstvom prvi hip nastala nepopisna tišina, nato pa opravičeno sveto ogorčenje, med katerim je Kolar vpil na ves glas: »Le ubijte me, če je Bog več, nego jaz! Ich bin ein Deutscher!« Mirosljubnosti naših fantov se je zahvaliti, da bogokletneža niso pobili. Nemškutarški bogokletnež pa bo prejel pri sodnji zaslužen kazni. Med meščani in kmeti se pa sliši, da pri bogokletnežu Kolarju ne bodo več naročevali ali dajali v popravilo.

Strašen zločin. V Sovjaku, župnija Sv. Jurij ob Šč., je nekaj dni pred Novim letom ustrelil razdvijani oče, viničar Ržnar, lastnega sina. Oče, ki je oženjen, je imel razmerje z neko drugo žensko in ji je tudi nosil denar. Sinu to ni bilo po volji in je usodnega dne strašno pretepel ono žensko s puško. Hotel je tudi ustreliti očeta, ki pa ga je prehitel ter z enim strelom spravil svojega sina na oni svet. Kakšna grozna odgovornost!

Ogenj v Poljčanah. Zadnji ponedeljek v noči je začelo goreti v poljanski tovarni za stole. Trem požarnim brambam se je posrečilo po deseturnem napornem delu, da so požar omejile in s tem preprečile popolno uničenje tovarne.

Celjski Orel, telovadni odsek, sporoča, da ima nižji orlovski naraščaj telovadne ure: ob nedeljah od 8. do 10. ure dopoldne, med tednom pa v sredo od 2. do 4. ure popoldne. Sprejemajo se otroci od 4. do 14. leta. Prosimo vse p. n. starše, da pošiljajo svoje malčke k orlovski telovadbi, kjer si krepijo voljo in utrjujejo telo. Posebno važna je telovadba za otroke delavskih staršev, ker ti nimajo časa nadzirati svoje otroke, a jih brez skrbi lahko zaupajo orlovski organizaciji.

Umrli je pri Sv. Emi pri Pristavi naš zvesti pristaš, vzgleden gospodar ter slaben oče Jakob Kajba, posestnik v Nezbišah. Rajni je bil tudi dolgoletni naročnik »Slov. Gospodarja«.

Somišljenikom kozjanskega okraja sporočamo, da je tajništvo SLS v Kozjem samo začasno premeščeno v Celje, hotel Belj vol. Kakor hitro bo mogoče, bomo skušali somišljenikom kozjanskega okraja zopet ustreči z lastnim tajništvom. Do tedaj pa se obračajte osebno ali pisмено na tajništvo SLS v Celju, v katerem posluje prejšnji kozjanski tajnik SLS, Deželak.

Za sklad Slovenske ljudske stranke je daroval g. Ivan Vrhnjak iz Pameč pri Slovenjgradcu 100 D.

Izkaz darov za Dijaško semenišče v Mariboru. Na gostiji Hriberšek—Ribič v Zlatoljci 139 D, na sedmini Ivane Kavčič v Negovi 230 D, na sedmini Marije Kostajnske v Pohanci pri Zdolah 100 D. Vsem darovalcem iskren: Bog plačaj. Spominjajte se Dijaškega semenišča z darovi pri vseh veselih in žalostnih priložnostih!

Zrebanje dobrih dohodov dobrodelne loterije Dijaškega podpornega društva v Ljubljani je na željo razprodajalcev prestavljeno za 9 dni, to je na nedeljo, dne 24. jan. 1926. Vsa navodila glede zaključka prodaje ostanejo v veljavi s to spremembo, da je zaključiti prodanje 22. jan. in poslati denar in preostale srečke zanesljivo do 24. jan. — Izrebane številke bodo objavljene v »Slovenca«, »Domoljubu«, »Slov. Gospodarju« in v »Naši Straži«.

Vse se čudi kako je mogoče, a je vendar resnica, da zamore s srečko bogate loterije katoliškega prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. gorami, ki stane samo 5 dinarjev, zadeti krasne dobite, katerih je 250 v vrednosti 50.000 dinarjev. Kdor naroči 10 srečk, dobi eno srečko brezplačno. Osebno lahko kupite srečke v obeh prodajalnah Cirilove tiskarne v Mariboru in pri Prosvetni zvezi v Mariboru na Aleksandrovi cesti 6-I.

Zatekla se je velika lovska psica, bela s temnorjavimi lisami. Pojasnila pri J. Uršič, Koroška cesta št. 126.

Vse prijatelje našega lista vabimo k naročbi na »Glasnik presv. Srca Jezusovega«, ki se upravlja v Ljubljani, tiska pa v naši tiskarni v Mariboru. List je po splošnem priznanju zelo zanimivo urejan in prinaša vsak mesec pod svojim znanim rdečim ovitkom mnogo prav zanimivih člankov, zgledov, povesti, črtic in poročil verske in nabožne vsebine. Krasijo ga lepe in zanimive slike, domače in iz katoliškega sveta. Poseben oddelek poroča o gibanju kraljestva božjega na Vzhodu, drugi zopet o lepo napredujoči posvetitvi družin presv. Srcu Jezusovemu itd. itd. Z novim letom 1926 praznuje list že srebrni jubilej (25 letnico izhajanja in je prva številka izšla v posebno svečani obleki. Vsak naročnik dobi v dar dvobarvni stenski koledar za leto 1926. Naročnina mu je jako nizka: 15 D za celo leto; na vsakih 10 skupnih izvodov (na en naslov) se dobi en izvod brezplačno. Za nabiralce novih naročnikov razpisuje list lepe nagrade. Vsaka slovenska družina naj bi bila po možnosti naročena na ta naš odlični nabožni list. Prva (jubilejna) številka je izšla dne 19. decembra. Agitirajte zanj! Naroča se pri upravi »Glasnika«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9.

Stara resnica je, da je najboljša blago zmiraj tudi najcenejša. O tem se lahko prepričate, če obiščete staroznano trgovino Franc Seršen v Ljutomeru tik cerkve. Načelo te, nad trideset let obstoječe trgovine je: nuditi strankam dobro blago po nizkih cenah. Zaloga najrazličnejšega blaga za obleke in perilo je tako bogata, da se najde primerno tudi za najbolj razvajan okus, pri vsem tem so pa cene brez-

konkurenčno nizke. Posebno se priporoča ženinom in nevestam, da si pred nakupom ogledajo v Seršenovi trgovini veliko izbiro bombažnega, volnena in svilena blaga za nevestino premo (balo). Za moške obleke vedno velika množina sukna od najcenejše do najfinejše vrste na zalogi. Priporočamo vsakemu, da se osebno prepriča o izredno nizkih cenah in dobrem blagu ter smo uverjeni, da bo vsak v vsakem oziru zadovoljen.

Dopisi.

Črna pri Prevaljah. (Ljudje jočejo, gospodije odnehajte!) V srce me je zbolelo, kar sem videl danes. Dve davkoplačevalki ste se jokali. Slišal sem kritikovati radi davkov že mnogokrat, toda solznih oči pa še nisem videl. To je eno. Drugo pa je dejstvo, da sem že 20 let pri posojilnici, pa še ni bilo koga, ki bi prosil za posojilo, da bi plačal davke, kakor zadnji dve leti. Če bi le bilo mogoče postreči, ker nihče nima denarja, da bi ga mogel vlagati. Srce boli človeka, ker mora odrekati posojila kar zaporedoma enemu ali drugemu potrebnemu. In med prosilci so prej dobro premožni kmetije in posestniki. Neki posestnik iz Javorja je že ponujal svojo kmetijo na prodaj, da bi mogel plačati davke. Nekaj nezaslišane! Gospodije pri davčni oblasti imajo podatke o razsežnosti zemljišča na papirju, toda: papir je papir, gora je pa gora. Pridite pogledati! Neki laški delavec je rekel: »13 mesecev zima.« Sedaj pa sodite, kakšni so pri nas poljski pridelniki! Les pa itak nima v teh od železnice oddaljenih krajih (30 km in še čez) nobene cene. In živina! Neki posestnik se je izrazil: »Živino sem moral prodati, dobil sem 70.000 kron; za davke sem moral plačati 60.000 kron za zadnji četrt leta 1925. Kje so posli, kje je obleka in vse drugo?« Da, takšne so razmere pri nas. Gospodije v davčnih pisarnah jih ne poznajo. Vzemite nam premoženje, potem pa iščite devke! Ako pa hočete podatke o raznih nepravilnih predpisih in odmerah davkov, vam tudi lahko postrežemo!

Črna v Mežiški dolini. Ali je to pravilno, kakor je postopal zadnji teden pri nas konjederek, da je lovil pse, ki niso imeli znamk? Skliceval se je na nalog sreskega poglavarstva. Stranke so morale polovljene pse odkupovati za 20 dinarjev komad. Med temi so bili psi, za katere so se plačali ogromni občinski prispevki po 50 dinarjev. Znamke so bile zlasti v letu 1925 iz zelo slabe kovine, da so se hitro obrabile in so jih psi zaporedoma izgubili. Do danes pa občina še nima novih znamk. Konjač pa se sklicuje na povelje od zgoraj. Vsi, ki so morali plačati odkupnino po 20 dinarjev, naj jo tirjajo nazaj!

Vurberg. Za resnico in pravico ter boljše občinsko gospodarstvo, s tem lepim geslom so šli naši napredni strankarji v volilni boj pri zadnjih občinskih volitvah, ter so s strastno in lažljivo agitacijo proti našim možem res dobili par glasov večine in nazadnje tudi naprednega župana. Sedaj imamo že nad eno leto naprednega župana, pa še bolj naprednega občinskega tajnika v osebi gospoda nadučitelja. O naprednem gospodarstvu se pač malo kaj opazi. Od zadnje povodnji je že pretrelo precej časa, vendar še je več občinskih potov za promet popolnoma neravnih tako, da se lahko pripetijo velike nesreče, a doklade so veliko višje, nego poprej. Naši napredni možje se pač znajo postaviti ob časi volitev; ceste so jim pa deveta brig, in te naj bi jim sedaj klerikalni odborniki popravljali! Celu našo občinsko gospodarstvo vodita samo župan in tajnik nadučitelj ter že od Velike noči ni bilo več občinske seje, nego le tri s proračunsko skupno, čeravno je naša občina ena največjih ptujškega okraja. Se celo občinsko pošto je dalje časa prevzemal tajnik na svoj dom. Ko je tajništvo SLS lansko leto razposlalo protestne resolucije na občinske urade, je tudi ta resolucija ostala skrita v predalu g. tajnika, ker njemu, kot naprednemu demokratu ni ugajala. Posebno se trudi občinski tajnik za tetko »Domovino«. Morebiti se mu dr. Pivko pokloni enkrat diplomo za to njegovo častno delo za liberalna nebasa. Želim, da bi v tem letu g. župan in g. tajnik pokazala več res naprednega, a ne liberalnega duha!

Vurberg. Dne 6. t. m. smo imeli občni zbor našega Gospodarsko-izobraževalnega društva. Iz poročil društvenega odbora povzamemo, da so dekleta priredila tri igre: »Skrivnostno zaroko«, »Časico kave« in »Dve teti«. Imeli smo tudi nekaj predavanj. Novih knjig si je društvo omislilo 15, tako da šteje knjižnica zdaj 581 knjig. Udje so prečitali v preteklem letu 582 knjig. V primeri z letom 1924 smo nekaj nazadovali, kar pa hočemo popraviti v tekočem letu. Društvo razposoja le knjige, različne časnike in časopise pa si vsaka družina naroča sama. In da ima mo dobrih časopisov veliko število, je zasluga nekaterih vrlih fantov, ki so agitirali od hiše do hiše.

Zgor. Duplex. Malokdaj se sliši v časnikih kaj iz naše občine. V zadnjem času smo postali precej napredni. Naš gospod nadučitelj Makuc je ustanovil prosvetno društvo in pevski odsek, seve, vse strogo nadstrankarsko, zato ne sme biti društvo včlanjeno pri Prosvetni zvezi in se tudi ne sme imenovati katoliško. Potem pa rečejo: gg. Makuc, Kostanjšek in Lazar: mi nismo proti veri in proti cerkvi in tudi proti SLS ne, dokler ni volitev. Zalosti nas, da gredo na lim tem ljudem možje, kateri so se dosedaj steli za naše somišljenike. Starši, premislite, kam pošiljate svoje otroke. Pomislite, kaj delate, ako hočete pošteno mladino, dajte jo v katoliško društvo, kjer je pošteno veselje.

Negova. Nesreča. Dne 10. januarja smo pokopali ob veliki udeležbi ljudstva Sotlarovega Jakoba, posestnika v Ivanjih. V četrtek zvečer je padel tako nesrečno raz hleva, da je čez nekaj ur umrl. Naj v miru počiva.

Sv. Trojica v Halozah. Dne 8. t. m. je umrl na dolgo-trajni želodčni bolezni, ki si jo je bil nakopal v svetovni vojni, Matevž Skok, posestnik v Ložinah, star šele 49 let. Bog naj tolaži pridno Skokovo hišo ob bridki izgubi!

Sv. Trojica v Halozah. Dne 9. t. m. je v Gorci umrla Terezija Ložinšek, mlada žen tesarskega mojstra Antona Ložinška. Zepušča dva mala sinčka-orliča. Bridko preizkušnemu možu, ki je dolgo let bival v ruskem ujetništvu, naše sožalje!

Sv. Trojica v Halozah. Več mesecev joče je dobil oženjeni posestnik H. P. iz Kozmic in njegova ljubica iz so-

sedčine. Kjer vera ne gori, pa gori strast in uničuje cele domove in družine!

Podlehn'k. »Antonska nedelja« se bo letos zopet kot nekdeaj slovesno obhajala dne 17. t. m. pri podružnici v Podlehniku. Glavni sv. opravilo so ob sedmih in pol enajstih. Tudi se bo tam spovedovalo in obhajalo. Castilci sv. Antona iz Dravskega polja in Leskovca in od Sv. Barbare v Halozah, ste zopet pri azno vabljeni!

Sv. Duh na Stari gori. Žalostna mlada nedelja. Dne 20. decembra p. l. se je obhajala mladonedeljska služba božja jako žalostno. Med zadnjim blagoslovom je bilo slišati v cerkev nečloveško kričanje in topot bežečih ljudi. Trčili so skupaj fantje iz vasi Dragotinci in Berkovci, ki so gojili med seboj že dalje časa sovraštvo radi raznih slabih ponočnih pohodov. Ko pride ljudstvo iz cerkve, vidi po trgu krepke fante — ki bi pač lahko svoje moči koristneje uporabili — strašiti s krvavimi glavami, od drugih preganjane z debelimi gorjačami, ročicami itd. Eden je obležal v mlaki krvi težko ranjen. — Pač skrajno žalostna slika! Mesto v cerkev častit Boga — v gostilno, nato pa pobijaj bližnjega! Kaj bodo pač od vsega tega imeli fantje, za katerimi so že popoldne stikali orožniki in od katerih sta bila dva prepeljana v ptujsko bolnico? — Oh, kako zelo nam je potreben Društveni dom, v katerem naj dobi mladina dobre družine! Oživljava se nanovo pokret za to prepotrebno stavbo.

Sv. Duh na Stari gori. Skandalozne šolske razmere. Na vseh koncih in krajih se opaža strupeni dih centralizma. To moro težko občuti tudi naša šola. Lepo, ponosno šolsko poslopje bo kmalu popolnoma osamelo. Od pričetka šolskega leta to je od septembra sem, gredo otroci k večjemu parkrat na teden v šolo. Višja šolska oblast namreč ne smatra za potrebno, da namesti tukaj dovolj učnih moči. Za vse 4 razrede je včasih samo ena, včasih nič, včasih k večjemu dve. Taka brezbriznost vodi neizogibno do tega, da bo tudi na snarod vzgojil »častno« število analfabetov.

Leskovec pri Ptuj. Preselila sta se od tukaj nam Haložanom zelo priljubljena gospod in gospa Ivan in Karolina Verhovnik, katera sta približno 4 leta v Leskovcu vodila izvrstno gostilno in trgovino v daljno Hrvaško, kjer sta si kupila svojo lastno hišo, v kateri se bodeta obširneje vodila trgovino, gostilno in tobačno trafiko. Upamo, da bodo g. Verhovnik kot vrl narodnjak SLS prišel kaj na Leskovec naše dobro haloško vino kupovat.

Ljutomer. Kasačko društvo v Ljutomeru je priredilo dne 19. decembra 1925 v gostilni »Triglav« v Ljutomeru banket. Ta banket se je najbrž priredil v ta namen, da se pri tej priliki razdelijo zaslužnim in delujočim članom odlikovanja; ter onim osebam, katere so ob 50 letnici obstoja dirkalskega društva sodelovale. Res je čisto lepo to, da se ljudem, kateri kaj delajo in storijo za društvo, tudi njih trud z nečim povrne. Ni pa lepo, da niso bili povabljeni stari člani, katerim bi šla prva zasluga. Ne bi se vam vsiljevali, ne bi vam bili v nadlego, samo dobro bi se nam videlo, da ste nas, kot stare člane tudi povabili. Mislimo, da smo tudi mi vredni tega, ker smo že mnoga leta zraven; že naši očelje so društvo na vse načine podpirali; sedaj se nas prezira; ali vas je sram nas kmetov? Nam ni za banket, nam ni za jed in pijačo, naš je neprijetno dirnilo, da se nas prezira. Smo radovedni, kako bo takrat, ko bo spet pola šla okoli za prispevke; takrat nas gotovo ne bote pozabili. O odlikovanjih ne govorimo. Ugotovimo samo to, da je dosti starih članov, ki so res zaslužili ne samo vabilo, marveč tudi odlikovanje. Več prizadetih članov, kojih podpisi so na razpolago. Ljutomer, dne 2. jan. 1926. — Razlag ml., kmet v Sitarovi, Alojz Razlag st., član od leta 1885. Alojz Rajh, Petovar, Filipič Ludovik, R. Babič, J. Slavič.

Tinje na Pohorju. V pokoj je stopil vlezaslužni gosp. nadučitelj Ivan Tomažič in se preselil v Slov. Bistrico. Deloval je tukaj čez dvainštirideset let. Vsi smo ga spoštovali in radi imeli, ker je bil pravi krščanski učitelj, ni se sramoval svojega prepričanja. Tudi svoje učence je vzgojeval v pravem krščanskem duhu. Bil nam je pravi voditelj in svetovalec. Bil je tudi več let občinski tajnik, kjer je deloval v zadovoljstvo vseh občanov, ves prosti čas je porabil v dobroti občine. Ne bomo Te pozabili.

Šmiklavž pri Slovenjgradcu. Na praznik Sv. Treh Kraljev, dne 6. t. m., je med dopoldansko službo božjo v tukajšnji mežnariji nastal ogenj, vnele so se saje v dimniku. Može in mladeniči so takoj planili iz cerkve gasiti. Junaškemu naporu naših vrlih mladeničev se je posrečilo, da so rešili kljub veliki vročini gospodarsko poslopje. Pogorela je pri cerkvenikovi hiši samo streha, stropi se niso udrli. Poslopje je blo leta 1923 na novo zavarovano. Hudo prizadet je pa naš cerkvenik, ker mu je v podstrešju zgorelo vse žito. Blagi naši kmetje so naprošeni, da ubogemu možu, ki je sedaj sredi zime brez živeža, priskočijo na pomoč! Vsem gasilcem, možem in mladeničem, iskrena zahvala!

Vojnik pri Celju. Cerkevna glasba v tukajšnji baziliki se je pri polnočnici opravila na jako vspodbudljiv način. Preč. g. dekan Ivan Toman je ob asistenci daroval slovesno sv. mašo, pri kateri je mešan zbor pod vodstvom g. organista Šoparja precizno in vspodbujajoče prepeval Belarjevo mašo in druge melodiozne pesmi starejših in novejših skladateljev. Vidi se, da je imenovani gospod organist vnet za cerkveno glasbo, za kar so mu farani zelo hvaležni. Ker je kot organist in pevovodja zelo vester, se pričakuje, da ga bodo vojniški farani za to primerno nagradili.

Laško. Nov zdravnik. Ta teden se je naselil v hiši g. Frece, bivši Vetrovi hiši, nasproti g. Elsbacherja, zdravnik g. dr. Lovšin. Dosedaj je služboval v bolnišnici v Ljubljani, kjer je gotovo dobil dobro prakso in ga našemu občinstvu toplo priporočamo. Naše občinstvo se je dosedaj posluževalo precej zdravnikov iz Celja, kar pa jim bo s prihodom novega gospoda zdravnika v upotrebi mnogo olajšano.

Kalobje pri Sv. Juriju ob juž. žel. Par novic iz naše župnije moramo že omeniti, da ne bomo Kalobčani čisto pozabljeni od vsega sveta. Pred enim letom, ko je povsod divjal volilni boj, ni bilo pri nas dosti opaziti kakega posebnega navdušenja, razun pa agitatorjev za Radičovo stranko, ki pa so se po volitvah poskrili kakor miške v luknji, ter sedaj niti z besedico več ne črhnejo o Radičevi republiki. Drugače je vse mirno poteklo. — Rojenih je bilo v minulemu letu 50, umrlo jih je 24. Zadnji teden pred Božičem so bili kar štirje mrličji, med temi ugleden kmet Ant. Gračner, star 61 let. Domači cerkveni moški zbor mu je zapel ob grobu žalostniko. — Sploh so se v zadnjem času

Nevednost

je čisto vir mnogemu trpljenju. Ali danes so že povsod razširjeni časopisi in so oni idealno sredstvo za razširjanje prosvete in vede. Tudi mi si prizadevamo našim čitateljem vedno služiti z dobrim nasvetom. Pri prehlajenju, ki sedaj tako lahko nastopi in pri vedno pogostejših reu-

cazmere v Kalobju znatno zboljšale. Farna cerkev in podružnica sv. Jakoba sta lepo popravljena in ozaljšani, imamo nove zvonove ter vzoren red vsepovsod, za kar gre največja hvala č. g. župniku Svegljenu. Pa tudi cerkveno petje se je povzdignilo, kakoršnega še ni bilo na Kalobju. Vsa čast gospodu organistu, ki se toliko trudi s poučevanjem številnega zbora, vsa čast fantom, ki so toliko korajžni, da se ne ustrašijo dolgega pota k pevskim vajam. Le tako naprej! Skoda, da ni še v fari nobenega izobraževalnega društva, kamor bi mladina zahajala in bi dobivala zdravega razvedrila in pouka, namesto da hodi po gostilnah, katerih je v Kalobju polovico preveč. Kalobjani, vzdramite se in začnite kaj koristnega!

Koprivnica. Malokdaj je kaj čitati o Koprivnici in o njenih ljudeh, pa vendar je tudi v njej na dnevnem redu mnogo razveseljivih, a tudi žalostnih dogodkov. Vesel pojav je poživljeno krščansko življenje, lepše bogoslužje in mnogoštevilno vsakdanje prejetanje sv. obhajila. Tudi se je že več družin dalo posvetiti presv. Srcu Jezusovemu, veliko se jih pa še namerava. Toda poleg velike večine čednostno živečih faranov je pa peščica garjevih ljudi, ki nam s svojimi razbrzdanim in hudobnim življenjem jemljejo in teptajo čast in dobro ime. Med te spada krdelo flantalinov, med katerimi so nekateri še pravi mlečneži, ki stikajo samo za litri in štefani in s svojimi omejenimi, navadno še s pijačo zastupljenimi možgani in grdimi jeziki izživajo in vpijejo po krvi. Tako so šli pred kratkim dvakrat razgrajat v Podsredo, kjer so nevarno potokli dva fanta iz St. Petra. Žalostno je bilo videti, kako so gonili orožniki vklenjene fante skozi vas. Po naši sodbi stariši ne ravnajo prav, ko pustijo komaj šoli odrasle fantke med knape na delo; kajti ti mladiči pač ne znajo ravnati z denarjem drugače, kakor ga brezpametno zapraviti po gostilnah, kjer jih še slaba tovarišija obdela po svoje ter naredi namesto za poštene ljudi za . . .

Rajhenburg. Komaj nekaj čez leto dni je kaplanoval v naši župniji č. g. Matija Neudauer, pa že nas zapušča. Bolezen ga je prisilila, da je moral prositi za bolniški dopust. Naše organizacije ga bodo močno pogrešale, prav posebno Orlovski odsek in Dekliška zveza. Člani in članice omenjenih dveh društev mu želijo čimprejše okrevanje in kličejo za slovo krepak: Bog živi!

Senovo pri Ra'henburgu. Razpis volitev za delavsko zbornico je prinesel med delavce malo več življenja. Razni agitatorji že vneto nagovarjajo in ponujajo sv. jo robo, svoje kandidate. Naša Jugoslovanska Strokovna zveza je krepko na delu. Kaj lahko bi odnesla večino v volilnem okraju, ko bi ji ne manjkalo tako zelo navdušenih in sposobnih agitatorjev in organizatorjev. Delavci, zvesti čitatelji »Slovenskega Gospodarja« in »Pravice«, agitirajte med svojimi prijatelji in znanci, da bo naša JSZ izšla iz volilnega boja dne 7. februarja t. l. čim najčastnejše!

Priveditve.

Sv. Martin pri Vurbergu. Na Novega leta dan nas je prav lepo razveselil naš Orlovski odsek s krasno igro, Garcia Moreno. Dvorana je bila polna ljudstva in se je morala polovica ljudi vrniti, ker ni bilo več prostora v dvorani. Upamo, da se igra ponovi, ker si jo ljudje želijo videti še enkrat. Naši mladinci manjka samo primerne, prostorskega Društvenega doma, kjer bi lahko nam pokazali več lepega in poštenega veselja in izobrazbe.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Na Stefanovo je priredilo naše učiteljsko božičnico za šolsko mladino. Božična igra »Ubožec« pod vodstvom gd. Gustike Zigart je izborna uspela. Vloge so bile dobro razdeljene in otroci so nalogo kaj dobro rešili. Skoda le, da nima šola šolskega odra, kajti učinek igre bi bil še lepši.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Orel naznanja, da ponovi dne 17. januarja pri Sv. Ani v Slov. goricah v Katoliškem prosvetnem domu ob 3. popoldne krasno žaloigro: »Žrtve spovedne molčečnosti«, ki je versko apologetične vsebine, ter je vredna, da si jo vsak ogleda. Na veselo svidenje! Bog živi!

Sv. Krž pri Ljutomeru. Kam gremo na Svečnico, dne 2. februarja? Tako vpraša marsikateri sosed svojega prijatelja. Vsi bomo šli na predstavo v Slomškovo dvorano. Bralno društvo bo priredilo iz hrvaškega življenja vzeto igro »Graničarji.« Igra se vrši v sedmih velikih dejanjih na hrvaških tleh v preteklem stoletju. Da ne bo mogoče prevelikega navala ob času priveditve, se priporoča p. n. občinstvu, da si že zdaj nabavi vstopnice, ki bodo v predprodaji v trgovini Lovrenčič in dr. v Križevcih. Tedaj na svidenje v obilnem številu Bog živi!

Ljutomer. Ko se je lansko leto Prosvetno društvo na svoji priveditvi spominjalo nesrečnega koroškega plebiscita, so govorniki in deklamatorji v imenu vseh navzočih slovesno zatrjevali, da svojih nesrečnih bratov v tužnem Korotanu ne bodo pozabili, temveč da bodo v srcih ljudstva ohranili buden spomin na zaslužene brate. Da ne ostane le pri besedah, je Prosvetno društvo sklenilo, da uprizaro v nedeljo, dne 24. januarja ob pol 4. uri popoldne, v Katoliškem domu igro »Miklova Zala«. Vstopnice se dobijo v predprodaji v Gospodarski zadrugi. — Na vprašanja, kdaj se vrši efektivna loterija društva Katoliški dom, javljamo, da ustanoven rok še ni določen. Vršila pa se bo gotovo spomladi.

Špitalski pri Konjicah. Na Kraljevo nas je iznenadila naša šolska mladina s priveditvijo, prvo te vrste v Špitalski. Pesmi: »Mi smo lovci« je sledila igra: »Bratska ljubezen«, pesmi: »Pastirček« igra: »Zapeljivca«, pesmi: »Vrbniče nad morjem« igra »Snežurica.« Čast privedite-

matičnih bolečinah bi Vas hoteli spomniti na že 27 let priljubljeno in preizkušeno domače sredstvo in kosmetikum: Fellerjev blagodišeči »Elsafluja«. Kot mazilo zoper reumatične bolečine in v vseh slučajih, kjer je drgnjenje potrebno, hitro deluje. Odpravlja nahod, dela neobčutljivim za hladni zrak, je enako dober za oči, ušesa, zobe in glavo vrat in usta. Odznotraj in odzunaj je močnejši in hitrejši delovanja kot francosko žganje. 6 dvojnatih ali 2

lijem, pohvela mladim igračem! Mi mali, mi gremo vrlo naprej!

Teharje pri Celju. Dne 10. t. m. se je vršila ob ogromni udeležbi proslava Slomškove 125letnice in Krekove 60letnice. Proslava se v nedeljo, dne 17. t. m., ponovi. Vse je šlo gladko: pozdravni govor, deklamacija o Kreku, petje moškega zbora. Č. g. kaplan je v daljšem predavanju slavil Slomška kot učitelja in vzgojitelja našega naroda in popisoval njegove najljepše čednosti, radi katerih bo, kakor trdno upemo in prosimo Boga, proglašen blaženim. Prav od srca pa se jo občinstvo nazadnje nasmejalo in zabavalo pri Krekovi burki s petjem »Pravica se je izkazala.« Teharski fantje so zopet pokazali, da so res spretni igralci. Bog jih živi!

Rimske Toplice. Prostovoljno gasilno društvo je dne 31. decembra 1925 priredilo lepo uspeli gasilski večer in se zahvaljuje vsem, ki so pri tako animiranemu večeru. Posebno pa pridnim gospodinjam za dobro in mnogobrojno pecivo. — Odbor.

Bajna izložba božičnih reči
V magični luči privablja oči:
Vendar najlepši je transparent
»BUDDHA« čaj si osvojil je kontinent!

Gospodarstvo.

II. VINSKI SEJEM V SREDIŠČU.

ki se vrši v torek, dne 19. t. m., ob 11. uri predpoldne v društveni dvorani, obeta biti glasom prijav in priprav zelo zanimiv in dobro obiskan ne le od strani vinogradnikov, ampak tudi od strani kupcev. Že na lanskem sejmu se je prodalo okrog osem vagonov vina, ne glede na poznejše kupčijske sklepe.

Zato je zadruga letos razposlala vsem interesentom lanskega seznama razstavljenih vin v informacijo, da si zainteresirani že iz lanskega seznama lahko ustvarijo približno sliko obsežnosti in mnogovrstnosti razstavljenih vin na letošnjem vinskem sejmu, ker so skoraj vsi lanskega razstavljenci zopet priglasi svojo udeležbo. Razen tega pe še bomo našli v novem imeniku mnogo imen in vin, katerih nismo opazili v lanskem seznamu. Izbera bo velika in prav posebno lanska vina bodo zastopana v vseh varijacijah, vrstah in finočah po raznih vrhovih ljutomersko-omnoškega vinskega okoliša, kateremu je letos prizanesla toča in kateri vsled izredne delavnosti in požrtvovalnosti svojih vinogradnikov tudi ni trpel po peronospori in pepelu.

Lansko leto je na prvem vinskem sejmu »Ljutomerčana« razstavilo 160 posestnikov 3739 hl vina. Od teh je 71 posestnikov razstavilo 1846 hl sortiranih vin in sicer: 863 hl šipona, 466 hl rizlinga, 176 hl burgundca, 184 hl muškatega silvanca, 28 hl malega rizlinga, 71 hl muškata, 78 hl silvanca, 130 hl rulantca in 30 hl razne črnine, 89 posestnikov pa je razstavilo 1893 hl mešanih vin raznih letnikov.

Po letnikih je bilo 800 hl sortiranega vina iz leta 1924, 542 hl letnika 1923, 230 hl iz leta 1922, 223 hl iz leta 1921, 32 hl iz leta 1920 in 19 hl iz leta 1917.

Mešanih vrst je bilo na prodaj 1409 hl iz leta 1924, 254 hl iz leta 1923 in 230 hl iz leta 1922.

Iz razposlanega seznama se tudi razvidi, da je razstavilo: šipona: 11 posestnikov 358 hl letnika 1924, 5 posestnikov 175 hl letnika 1923, 2 posestnika 80 hl letnika 1922, 3 posestniki 70 hl letnika 1921; rizlinga 11 posestnikov 150 hl letnika 1924, 2 posestnika 142 hl letnika 1923, 1 posestnik 120 hl letnika 1922, 2 posestnika 46 hl letnika 1921; burgundca: 5 posestnikov 132 hl letnika 1924, 1 posestnik 10 hl letnika 1923, 1 posestnik 12 hl letnika 1922, 1 posestnik 21 hl letnika 1921; muškatega silvanca: 5 posestnikov 168 hl letnika 1924, 1 posestnik 20 hl letnika 1923, 3 posestniki 86 hl letnika 1921. 1 posestnik 10 hl letnika 1917; malega rizlinga: 1 posestnik 28 hl letnika 1924; muškata: 3 posestniki 43 hl letnika 1924, 1 posestnik 19 hl letnika 1923, 1 posestnik 9 hl letnika 1917; silvanca: 3 posestniki 58 hl letnika 1923, 1 posestnik 20 hl letnika 1920; rulantca 1 posestnik 118 hl letnika 1923, 1 posestnik 12 hl letnika 1920; črnine: 1 posestnik 12 hl letnika 1924, 1 posestnik 18 hl letnika 1922; mešane vrste: 68 posestnikov 1408 hl letnika 1924, 16 posestnikov 254 hl letnika 1923, 5 posestnikov 230 hl letnika 1922.

Vinskim trgovcem, gostilničarjem, hotelirjem in restavracijem se nudi tudi letos zopet prilika, da se z razmeroma malimi stroški podučijo glede cen in kakovosti ljutomerskih vin ter si nakupijo prikladno na licu mesta, ali pa si rezervirajo odgovarjajočo kapljico za sezono. Zadržana jim bo šla dobrohotno in nesebično na roko.

Ne zamudite torej II. vinskega sejma v Središču! Na svidenje dne 19. t. m.!

Zadružni knjigovodski tečaj. V dneh 18. do 21. t. m. se bo vršil v Celju v hotelu »Beli vol« knjigovodski tečaj za voditelje posojilnic. Naši zadržniki bodo znali ceniti vrednost tega tečaja in se ga bodo polnoštevilno udeležili. Za stanovanje je preskrbljeno.

Naznanilo o vpostavitvi čistilne naprave za seme, detelje in lucerne v Mariboru. Za prospeh našega kmetijstva v mariborski oblasti se je izkazala potreba porabe pri setvi

velikih specialnih steklenic za 63 din., 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice za 99 din., 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic za 250 din., že obenem z zabojem in s poštino razposilja po povzetju ali proti naprej vposlanemu denarju: lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsastrg 341, Hrvatska. — Poedine steklenice Elsafluja se dobijo v lekarnah in sorodnih trgovinah za reducirano ceno 9 din.

detelje in lucerne samo čistega semena omenjenih detelj. Zato je ministrstvo poljedelstva in vode radevoljno poskrbelo, da je dobila kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru, Vrbanova ulica 33, potrebni stroj in dala zavodu še potrebna sredstva na razpolago, da se je postavil stroj v primerni skrabi, da se ne bo oplevil okoliš. Dela za vpostavitve stroja so izvršena in zato se nudi odslej vsem posestnikom iz mariborske oblasti najlepša prilika, da si dajo izčistiti seme proti povmitvi stroškov od zavoda najetega delavca, odnosno si vsakdo te stroške za delavce lahko prihrani, če si sam izčisti seme, ali če pošlje svoje ljudi k čiščenju. S tem hoče državna uprava zatirati na najbolj energičen način dosedanje razvado, da so posestniki posejali nečisto semenje in s tem okužili pogostoma ves okraj s predenco. Če se bodo vsi posestniki zanimali za čiščenje in če se bo vidlo, da se poslužijo posestniki čiščenja v izdatni meri, bo državna uprava postavila take stroje tudi drugod v mariborski oblasti na važnih prometnih križiščih. Posestnike in trgovce pa vabim, da se zanimajo za to pridobitev v naši oblasti, in da se poslužujejo naprave, ki ima namen koristiti našemu kmetijstvu in ker je bila dosedaj taka naprava pri nas še nepoznana. V informativne svrhe objavljam še nekaj točk iz pravilnika, ki velja začasno, dokler ne bode sprejet od ministrstva in ki se mora vpoštevati, če se hoče, da bo vsak lahko prišel na vrsto in da ne bo imel neprilike iz formalnih razlogov. Oni, ki želi, da se mu seme izčisti, naj to javi kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Mariboru vsaj 24 ur preje pisмено ali ustmeno s kolekovano vlogo s kolkom 5 din. Za prevoz in prenos v zavodovo čistilnico semenja, ki se ga hoče izčistiti, mora poskrbeti stranka sama. Ona stranka, ki tega ne more, pošlje lahko primerni znesek kmetijski poskusni postaji, nakar se poravnajo proti obračunu vsi stroški za prevoz, prenos in čiščenje. Oni, ki čistijo sami, odnosno dajo zavodu delavca na razpolago, plačajo le pristojbino za obrabo stroja v iznosu 5 dinarjev za 100 kg semna. Minimalna pristojbina izpod 100 kg čistjenega semena je 5 din. Čiščenje je omogočeno vsak delavnik od 8. do 16. ure. Vsi odpadki, ki nastanejo pri čiščenju semenja, zapadejo in ne sme stranka z njimi razpolagati, ker jih bo postaja sproti uničila, da se plevel ne raznaša in ne razmnoži. — Inž. Henrik Mohorčič.

Mariborski trg dne 9. januarja 1926. Trg je bil prav dobro preskrbljen in obiskan in posebno po 10. uri predpoldnem se je kupčija prav živahno razvila. Slaninarjev je bilo to pot 65. Ti le in tudi domači mesarji so prodajali meso, kakor tudi slanino in drob po dosedanjih cenah, le samo klobasarji vztrajajo še vedno pri svojih visokih, oziroma previsokih cenah, radi česar se tudi po gostilnah navadne hrenovke ne dobivajo pod 5 dinarjev kom., medtem ko se dobi n. pr. v Ljudski kleti celo kosilo za 5 din. Pertnine je bilo okoli 500 komadov na trgu. Cene, katere so po praznikih pojenjale, so bile kokošem 25 do 50 din., racam, gosem in puranom 37.50 do 100 din. komad, domačim zajcem 8 do 50 din., divjim zajcem 100 do 150 din., morskim prašičkom 8 do 12 din. komad. — Krompir 7—8 din. mernik, oziroma 1.25 do 2 din. 1 kg, solata 2 do 4 din. kg, glavna solata in zeljate glave 2 do 5 din. komad, kislje zelje 3 do 3.50 din., kislja repa 2 din. 1 kg, maslo 46 do 50 din., kuhano maslo 50 do 60 din. kg, mleko 3 do 3.50 din., oljčno olje 30 do 50 din., bučno olje 26 do 28 din. (po trgovinah celo po 24 din.), smetana 14 do 16 din. liter, sirčeti 1 do 8 din. komad, karfijol 2 do 12 din., jajca 2.25 do 2.50 din. komad, limone 0.75 do 1.50 din., pomaranče 1 do 3 din. komad, čebula 1.50 do 5 din., česen 3 do 6 din. venec. Zelenjave je bilo 8, sadja pa 10 vozov. Jabolka in hruške so se prodajale po 5 do 14 din. kg, fige po 6 do 8 din. venec. — Lončena in lesena roba 1 do 150 din. komad, koruzna slama 25 do 30 din. vreča, brezove mele 2 do 5 din. komad. — Seno in slama: V torek, dne 5. januarja, je bilo 5 vozov sena, 1 voz slame, v soboto, dne 9. januarja, po 8 vozov sena, in 6 vozov slame na trgu. Cene so bile senu 70 do 85 din., slami pa 50 do 60 din. za 100 kg. Da bodo cene senu in slami padle, ni mnogo upanja, ker so zaloge lanskega pridelka tupatam skoraj že izčrpane.

Mariborsko sejsko poročilo. Prignalo se je na sejmu dne 12. januarja 1926: 12 konjev, 8 bikov, 151 volov, 314 krav in 8 telet, skupaj 493 glav. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 8 do 8.50 din., poldebili voli od 7 do 7.75 din., plemenski voli od 6.50 do 7 din., biki za klanje od 5 do 6.75 din., klavne krave debele od 7 do 8 din., plemenske krave od 5 do 6.75 din., krave za klobasarje od 2.50 do 4 din., molzne krave od 6 do 7 din., breje krave od 6 do 7 din., mlada živina od 5.75 do 7.50 din. Prodalo se je 150 glav, od teh za izvoz v Avstrijo 29 glav, v Italijo 16 glav.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 8. januarja 1926 se je pripeljalo 118 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 125 din., 7—9 tednov stari 200 do 250 din., 3—4 mesece 300 do 350 din., 5—7 mesecev 400 do 450 din., 8—10 mesecev 520 do 650 din., 1 leto 1400 do 1500 din., 1 kg žive teže 11.50 do 12.75 din., 1 kg mrtve teže 15 do 18 din. Prodalo se je 81 svinj.

MALA OZNANILA

Oskrbnik, oženjen, brez otrok, strokovno naobrazen z večletno prakso v vseh kmet. panogah išče primerno službo. Cenjene ponudbe pod »oskrbnik« na upravo lista. 58 2-1

V službo se sprejme hlapec s 14. februarjem z dežele, kateri ima večletno spričevalo pri kmetih, pri g. Francu Spes na Erzaški cesti, Maribor. 63

Viničar s tremi delovnimi močmi se sprejme takoj na Moških 97 pri generalu Kowoschinegg. 65 3-1

Mlad oženjen vrtnar išče službo. Vpraša se Zrkovce 22 pri Mariboru. 77

Družina s 4 do 5 delavci za vsa gospodarska dela se sprejme v grad v Meziški dolini. Pojasnilo daje Ferdinand Rogatsch Maribor, Franciškanška ulica 17. 76

Zospodična, večča slovenske in nemške stenografije ter strojepljiva, se sprejme takoj v dobro službo. Ponudbe je poslati pod »Delo 1892« na upravo lista. 57 2-1

Viničar s 4 do 5 delovnimi močmi, priden in zanesljiv, se sprejme pod jako dobrimi pogoji. Ogriseg, Lajtersberg 231 pošta Pesnica. 23 2-1

Zupni urad Sv. Andraž pri Velenju sprejme samskega rokodelca, krojača, čevljarja, mizarja etc. za meznarja. 34 2-1

Kravarja h goveji živini, starejšo moč, sprejme v službo Janko Vilar, posestnik, Dob pri Domžalah, Kranjsko. 37 2-1

Učenko sprejme v boljšo trgovino, katera je živahna, močne in čedne postavbe. Antonija Vilar, trgovina z mešanim blagom, Dob pri Domžalah Kranjsko. 38 2-1

Hlapec, poštenega in zanesljivega k dvema konjema sprejme. Nastop takoj. Fr. Mikl, Sv. Marjeta pri Moškancjih. 40 2-1

Dekla, mlada, močna, pridna, poštena se sprejme v službo. Priložnost ima se tudi v kuhinji kaj pričeti. Ponudbe na lva Traun, Ptujška gora. 1530 3-1

Enodružinske stanovanjske hiše z vrtom v okolici Celja, istotako manjša in večja posestva išče za resne kupce Lovro Cremonžnik, Prešernova 19. 52

V najem se vzame trgovina z malim stanovanjem in vrtom takoj ali pozneje pod »Trgovino« na upravo lista. 51 2-1

Kdor želi kupiti ali prodati kakšnih posestev, naj se oglasi pri Josipu Grošl, Slivnica pri Mariboru, 67 2-1

Odda se v najem srednje velike posestvo. Več se izve pri Francu Serneč, Gradiška, p. Pesnica. 79

Proda se lepo posestvo, 2 oralov, rodovitna zemlja, lep sadonosnik, ob Limbuški cesti v Pekrath 54. 84 2-1

Posestvo v Avstriji na prodaj ali se zamenja z enakim v Sloveniji. Posestvo je dobro urejeno, nova moderna poslopja, leži ob cesti Libelice—Pliberk, 16 oralov zemlje, od tega ca polovica lepega gozda. Cena 100.000 D. Pojasnila daje iz vljudnosti gospod Šlebnik, Libelice. 88 2-1

Lepa prilika! Proda se novoverjen vinograd za 15 polovnjakov, sadonosnik, gozd, njive, travniki; vsega skupaj 5 in pol oralov. Poslopje dobro ohranjeno. Tudi ves inventar se po dogovoru po ceni prodaja pri Antonu Fidler, trg Lemberg p. Podplac. 87

Lepo posestvo, obstoječe iz lepe hiše, hleva, 3 oralov vinograda, nad 4 oralov prvovrsten travnik, 13 oralov sadonosnika, lazov in hribnih njiv in 20 oralov gozda. Posestvo leži v sredini Haloz, 10 minut od župnijske cerkve Sv. Andraž v Halozah, je na prav lepem razvidnem kraju, in prvovrstni južni legi, kjer raste izvanredno dobra kapljica, se po zelo ugodni ceni prodaja. — Ponudbe na upravnishvo lista. 92 2-1

Kovačijo s posestvom dam v najem. Anton Stefanec, Središče ob Dravi. 83 2-1

Stavbišče z vrtom, tik cerkve na lepem prostoru, pripravno za obrtnika in trgovca je na prodaj. Cena okrog 24.000 K. Prejšnja stavba je pogorela! Veber Marko, posestnik, Kebej 1, p. Oplotnica. 82 4-1

Proda se prostovoljno, posestvo v Dobrni pri Celju. Zidana hiša in vsa gospodarska poslopja v popolnoma dobrem stanju. Posestvo okoli 9 ha površine je močno sadonosno in tudi obsejano. Drva in strelja v domačem gozdu. Stalna voda v bližini hiše. Cena in natančnejša pojasnila se izvedo osebno ali pismeno pri St. Voršnik, posestnik istotam. 78 2-1

Proda in odda se v najem več posestev in gostiln v okolici Maribora pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Marstan, Maribor, Rotovski trg 1. 12

Spremembo posesti, kakor nakup, prodajo in najem posestev, mlinov, trgovin, gostiln, hitro in po ceni posreduje gospodarska pisarna Marstan v Mariboru, Rotovski trg 1.

Proda se lepo posestvo z rodovitno zemljo in dvema stanovanjskima hišama, z gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanju. Posestvo obstoji iz sadonosnika, vrta, njiv, travnika in gozda v izmeri 8 oralov. Cena se izve pri g. Ekart Anton, posestnik in župan v Sv. Marjeti na Dravi, polju, pošta Račje, stanujoč v vasi Prepole 58. 30 2-1

Obrtniki, pozor! Proda se iz proste roke novo zidano poslopje z opeko krito, tik ob okrajni cesti in pri farni cerkvi z hišno gostilniško obrtjo in tobačnico; zraven se lahko naredi lokal za trgovino. Pri tem je gospodarske poslopje ter 8 oralov prve vrstnih njiv in travnikov, red se lahko 4 glave goveje živine. Zraven je lep bukav gozd s 7 oralov za sečo. Ogleda in prodaja se na licu mestu; cena 260.000 D. Florjan Zupančič, Buče št. 72 pri Kozjem. 1486

Prodaj prvovrstno posestvo: 10 oralov polja, 11 oralov travnika, 10 oralov sadonosnika, 3/4 oralov vinograda in 1/4 oralov gozda, blizu Maribora (Sv. Marjeta ob Pesnici), 1 lepa hiša, 1 velik hlev, 1 hiša se ravno popolnoma prenavlja, 1 klet, 2 studenca in 3 viničarske hiše. Cena 350.000 D z vsem inventarjem in živino. Moj naslov: J. Reisman, Maribor, Aleksandrova cesta 6. 45

Dr. Mogolnicki iz St. Jurja ob juž. žel. se je povrnil in ordinira zopet v St. Jurju v lastni hiši. 81

Lep kodrasti pes se prodaja Rogozi 3, pošta Hoče. 85

Hmelovke, lepe, večje množine prodaja Založnik in Pavlič, Zibika, Pristava. 54

Proda se ročni mlin, pripraven za vodno in motorno moč izdeluje lahko vsakovrstno moko in zдроб; zraven je tudi čistilnica. Naslov v upravnishvu. 62

Kmetje, posestniki, vinogradov! Naročite takoj galico za letošnjo porabo v trgovini trgovca Franca Drogenika v Poljčanah. 64 6-1

Na prodaj: 1 zofa, 2 fotelja, 4 tapcirane stole, 1 miza, 1 omara s predali. Dolenc J., Meljska cesta 18. 73

Vsem vinogradnikom! Kdor potrebuje ameriško cepelne trte in sicer: Laška graševina, silvanec modri in beli burgundec, rudeči in dišeči traminec, rumeni pošip, bela žahntina, portugizec, beli ranfol, naj se obrne pismeno ali ustmeno na Franja Zihner, trdnica Samušani, pošta Moškancji. Vse trte so cepeljene na podlagi Riparia Portalis in Göthe št. 9. Korenjaki istih podlog. Cene: Ia najfinejše en komad 2.50 D, Ila en komad 1.50 D, korenjaki la 1 D, Ila 50 par. 80 6-1

Prvovrstna sadna drevesca ter izredno lepo trsje vseh vrst nudi Hrastnik Vinko, St. Ilj pri Velenju. Za rast jamčim. 1405

Srebrne krone in slatnike plačuje najbolje J. Ringer, Prevalja. 1519 10-1

Vino prodaste, staro ali novo ako pošljete takoj vzorec in zadnjo ceno, postavno na kolodvor na skladišče ljutomerskih vin, Zagreb, Prilaz 35. 1483

Trte vseh vrst prodaja Martin Horvat, Gabernik, p. Juršinci pri Ptuj. 39 2-1

Cepeljeno trsje vseh boljših vrst na priporočljivih podlagah prodaja Anton Turin, Modrače, p. Studenice pri Poljčanah. 10 2-1

Izjava. Miha Fröhlich, posestnik v Laznici št. 17 pri Limbušu, izjavlja, da ni plačnik za nobeno najemnost in nobene stroške, katere napravi njegova žena Marija Fröhlich. 66 2-1

Svinjske kože kupuje po najvišjih dnevnih cenah HUGO STARK, MARIBOR, Koroška cesta 6.

Kože vseh vrst kupujem po najvišjih cenah, od srn pa ne glede na dlako plačujem 25 D. Blago naj se pošlje po železnici. Povzetje prevzamem tudi. D. ZDRAVIČ, LJUBLJANA, Florjanski trg 9. 17

Kupujem zlato, srebro, srebrne krone, stari denar itd. L. ACKERMANN, urar PTUJ. 5-1

Preselitev! Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem svojo trgovino že preselil na Polzele. Za obilen obisk se najtopleje priporočam: J. GEDLICZKA, TRGOČEC, POLZELA.

Zmožna tvrdka za tekoči posel v koruzi se išče. Ta čas se oziram samo na posušeno blago. Ponudbe franko transit Jesenice se prosijo pod »W. E. 9120« na Rudolf Mosse, Wien, I., Seilerstätte 2. 90

Najučinkovitejše zdravljenje golše (krofa). Med najvažnejšimi odkritvami je zdravljenje golše in debelega vratu s pomočjo zdravilne z jodom prepojene soli. Znameniti dunajski učnjak dr. vit. Wagner von Jauregg in mnogi drugi zdravniki se sklicujejo na odnosna izkustva in objavljajo neštevilne slučaje ozdravljenja. Tako so n. pr. v neki švicarski bolnici bolnici na golši oboleli v celih pokrajinah rešeni tega zla. Gre obenem za popolnoma neškodljivo pitno kuro, ki tudi na občno stanje izvrstno učinkuje. Naše zdravilne soli so oslobodile več tisoč ljudi golše in debelega vratu. Zahtevajte naša »Poročila« o zdravljenju s soljo in pitjem, čemu vsak zdravnik zelo rad privoli. Ustanovili smo v vseh državah postaje za razpošiljanje in pošljemo Vam popo noma zastopj naš opis, ki Vas bode gotovo zanimal. Dopisnica zadostuje in takoj dobite zahtevano. August Mätzke, Berlin, Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5, 938 Aht.

Cerkveni konkurenčni odbor št. Ilj v Slov. gor. odreja zidarska dela pri popravilu domače cerkve. Interesenti se naj do konca tega meseca oglašijo pri zgorajšnjem odboru. 86

Losol katranov preparat proti mrčesu in drugim škodljivcem na sadnem drevju se dobi v drogeriji Sanitas, Celje. 835

Štambitjke vseh vrst izdeluje najcenejšo Zinauerja naslednik S. Petan v Mariboru, Aleksandrova 43. Na dvorišču. 1266

Vsak bo se vo, da se v trgovini JOS. PIRICH asanjarija

MARIBOR, Aleksandrova 41 prevzame vsakovrstne srebrove kože za izdelave gornjega usnja, podplatnega usnja, blank in boka. Prodaja po najnižjih brezkonkurenčnih cenah vse vrste usnja. Lastni izdelek. Nakup surovih kož vseh vrst po najboljših dnevnih cenah. 1278

Kupujem zlato, srebro, srebrne krone, stari denar itd. L. ACKERMANN, urar PTUJ. 5-1

Znižane cene! Znižane cene! V trgovini K. Worscheita naslednik ANTON MACUN, MARIBOR Gosposka ulica 10 in v podružnici Hiedl naslednik ANTON MACUN V PTUJU kjer se prodaja volneno blago za ženske in moške obleke 15-30% ceneje kakor do sedaj prodajam tudi drugo raznovrstno manufakturno blago po zelo ugodnih cenah. Nihče, posebno ženi in neveste, naj ne zamudi te ugodne prilike, katero nudi trgovec ANTON MACUN V MARIBORU in v svoji podružnici V PTUJU Znižane cene! Znižane cene!

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri OKRAJNI POSOJILNICI V LJUTOMERU ki obrestuje hranilne vloge navadne po 6%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hranilne knjige drugih denarnih zavodov kot gotovino ter izvršuje vsa nekazila. — Tekoči računi.

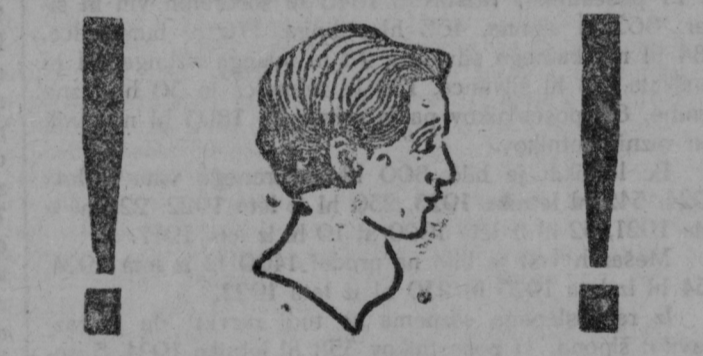
Ženini in neveste! kupite obleke in vse potrebščine v najlepši izbiri in po najbolj poštenih in zmernih ceni edino v manufakturni in modni trgovini

Frane Dobovičnik, Celje, Gosposka ulica 15. Za trgovce poseben »en gros« oddelek.

Zahvala. Dolžnost me veže, da tem potom izrekam iskreno zahvalo g. dr. Krambergerju, okrajnemu zdravniku pri Kv. Lenartu v Slov. gor. Lečil me je v moji težki in nevarni boleznini ter se imam zahvaliti njegovemu dalekosežnemu zdravniškemu znanju, da sem zopet okreval in ozdravel. Zato mi vest narekuje, da g. dr. Krambergerja, okrajnega zdravnika pri Sv. Lenartu v Slov. gor., tem potom vsakemu najtoplejše priporočam! JOSIP PARTLIČ, SV. MARJETA OB PESNICI, gostiničar in mesar.

Razpis. Okrajni zastop Maribor razpisuje dobavo gramozu na okrajne ceste za leto 1926. Interesenti dobijo vsa pojasnila v pisarni Okrajnega zastopa Maribor, Koroška cesta št. 26, II. Rok za vlaganje ponudb poteče dne 10. februarja 1926 ob 12. uri. Okrajni zastop Maribor, dne 11. 1. 1926. Vladni komisar: Dr. Josip Leskovar s. r.

ZAHVALA. Ob nenadni smrti našega dragega ateka, gospoda Franc-a Ošlak se prisrčno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, požarni brambji za častno spremstvo, pevskemu zboru za pretresljive žalostinke, kakor vsem prijateljem in znancem za mnogoštevilno spremstvo. Loče, 8. januarja 1926. Zalu'ochi ostali.

Najučinkovitejše zdravljenje golše (krofa). Med najvažnejšimi odkritvami je zdravljenje golše in debelega vratu s pomočjo zdravilne z jodom prepojene soli. Znameniti dunajski učnjak dr. vit. Wagner von Jauregg in mnogi drugi zdravniki se sklicujejo na odnosna izkustva in objavljajo neštevilne slučaje ozdravljenja. Tako so n. pr. v neki švicarski bolnici bolnici na golši oboleli v celih pokrajinah rešeni tega zla. Gre obenem za popolnoma neškodljivo pitno kuro, ki tudi na občno stanje izvrstno učinkuje. Naše zdravilne soli so oslobodile več tisoč ljudi golše in debelega vratu. Zahtevajte naša »Poročila« o zdravljenju s soljo in pitjem, čemu vsak zdravnik zelo rad privoli. Ustanovili smo v vseh državah postaje za razpošiljanje in pošljemo Vam popo noma zastopj naš opis, ki Vas bode gotovo zanimal. Dopisnica zadostuje in takoj dobite zahtevano. August Mätzke, Berlin, Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse 5, 938 Aht.

Razpis. Cerkveni konkurenčni odbor št. Ilj v Slov. gor. odreja zidarska dela pri popravilu domače cerkve. Interesenti se naj do konca tega meseca oglašijo pri zgorajšnjem odboru. 86

Pozor ženini in neveste!

V manufakturno trgovino

MARTIN SUMER, KONJICE

Je dospela velika množina vsakovrstnega modnega šofa, brnega in modrega sukna za moške obleke, finega volnenega blaga v vseh barvah za ženske obleke, venci, šopki, svilene rute, svilene predpasnike ter sploh vse blago kar se pri hišnem gospodarstvu rabi, po jako nizkih cenah.

Karol Kirbisch,

usnjar pri Sv. Trojici v Sl. gor.

Javi slavnemu občinstvu, da prevzame vsakovrstne surove kože v posebno dobro izdelavo po jako znižani ceni. Prodaja tudi vsake vrste usnja domače izdelave, posebno opozarja na svoje trikrat vsajene, jako trpežne podplate. Ti se dobijo po zelo znižani ceni. Kupuje tudi surove kože vseh vrst in vuke po najvišjih dnevnih cenah. 1465

Velika gostilna

na glavni cesti v Mariboru (blizu glavnega kolodvora), izvrstno idoča, z inventarjem in vsemi prostori (gostilniški prostori, stanovanje, kleti) vred se odda od 1. aprila 1926 v zakup. Vprašati pri lastniku: Ljudevit Vlahovič, Maribor, Aleksandrova cesta 38. 21

Priporoča se

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpuse). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 din., 75 cm veliki po 600 din., 80 cm veliki po 700 in 800 din., 90 cm veliki po 800 din., 100 cm veliki po 950 din. in po 1280 din., 120 cm veliki po 1700 din.

Stenski križi

z leseno podobo (korpusom) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 din., 25 cm po 55 in 90 din., 30 cm po 77 in 100 din., 35 cm po 96 in 115 din., 40 cm po 140 din.

Stenski križi

z kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih po 4, 12, 18 in 24 din.

Stoječi križi

z kovinasto podobo stanejo v raznih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 din. Izpeljava je zelo okusna in solidna ter se toplo priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, iste kupi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

reg. zadrugi z neomejeno zavezo

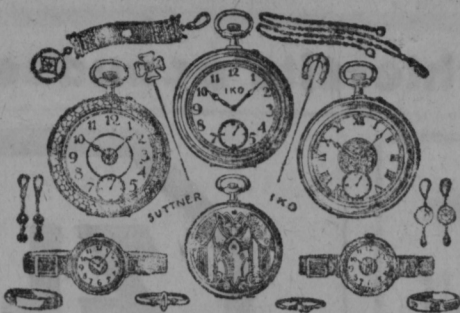
Cankarjeva ulica 4

poleg davkarije (poprej pri »Belem volcu«), kjer je najbolj varno naložen in se najugodnejše obrestuje.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica

Posojila po najnižji obrestni meri.

Nikdar prepozno, nikdar prezgodaj

ne pridete, ako imate zanesljivo uro iz švicarske tovarne firme Suttner. Suttnerjeve ure gredo natančno do sekunde. — Popravljanja slabih ur stanejo sčasoma mnogo več kot ura sama. — Brezplačno prejmete veliki ilustrirani divot-cenik, ako javite svoj točni naslov razpošiljalnici ur H. Suttner v Ljubljani št. 992. Cenik te stare solidne firme nudi skoro neizčrpano izbiro ur, zlatnine, kakor tudi daril in praktičnih predmetov za uporabo.

pláčno prejmete veliki ilustrirani divot-cenik, ako javite svoj točni naslov razpošiljalnici ur H. Suttner v Ljubljani št. 992. Cenik te stare solidne firme nudi skoro neizčrpano izbiro ur, zlatnine, kakor tudi daril in praktičnih predmetov za uporabo.

Pozor! Zaročenci! Pozor!

Priporočam Vam svojo veliko zalogo poročnih prstanov v zlatu, srebru in dublé po brezkonkurenčnih cenah.

F. KNESER, MARIBOR,
preje A. Kiffmann

Aleksandrova cesta 27,
pri kolodvoru.

Kože divjačine

zajčeve, lisice, kunine, dihurjeve, jazbečine itd., kakor tudi vse vrste sirovih kož kupuje po najvišjih dnevnih cenah:

Makso Tandler, Zagreb

Boškovičeva ulica 40.

Brzjav: Taurija, Zagreb. — Telefon: broj 1389. 27

Klobuke, čevlje

zimsko perilo i. t. d. kupite najceneje pri

Jakob-u Lah,
Maribor, Glavni trg šte. 2.

Iščejo se zastopniki

za prodajo poljedelskih strojev in plugov. — Ponudbe naj se pošljejo na naslov:

FERDO SMOLA, zaloga poljedelskih strojev in plugov,
Sv. Jurij ob južni žel. 16

Zupnijski uradi, cerkveni predstojniki ter trgovci,

Pozor!

Svečnica se bliža.

Podpisana tvrdka izdeluje ter ima v zalogi prvovrstne voščene oltarne sveče jamčeno dobre kakovosti vseh velikosti, kakor tudi vse cerkvene potrebščine in sicer: voščeno prižigalno vrvico, kadilo, oglje za kadilnico, voščene zvitke gladke in okrašene po jako nizkih cenah. Za p. n. trgovce krasno okrašene sveče s sv. podobami ter zlatimi in srebrnimi obrezi. — Zahtevate cenik! — Pri večjem naročilu (nad 50 kg) franco zaboj. — Izvršite takoj naročilo. — Se najtopleje priporočata z odličnim spoštovanjem

svečarna, medicarna, slaščičarna

Pisanec & Dolinšek, Ptuj

Panonska ulica šte. 8, (pri pošti).

Kje kupite najcenejšo
in najtrpežnejšo opeko?

Posestnik! V slučaju potrebe pojdite v Celjsko opekarno, ki Vam nudi najlepšo priložnost, da si nabavite zanesljivo najboljšo opeko po izvanredno nizki ceni. V zalogi je vedno: Zidna opeka, navadna strešna opeka in zarezana strešna opeka.

Tovarna: Celje, Sp. Hudinja. Pisarna: Razlagova ulica 4.

Kadar pridete v Celje

in predno nakupite manufakturno blago, obleke, odeje, srajce, oglejte si velikansko zalogo blaga in izdelkov pri

„Amerikancu“

Glavni trg, pri farni cerkvi.

Tam se prodaja najcenejše, ker ima lastno tovarno.

Ne mečite denarja proč!

Prepričajta se!

ARGUS je naš najboljši domači obveščevalni zavod ARGUS ima v vseh mestih zanesljivo poverjenike ARGUS daje obvestila o vsem, posebno pa o stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetjih in zasebnih oseb ARGUS-ove informacije so vedno točne, izčrpna in hitre ARGUS se nahaja v Vuku Karadžiča ul. 11, Beograd ARGUS-ov telefon: 6-25, brzjavni naslov: Argum

: Najcenejši nakup :

manufakturnega blaga Vam nudita

Brata ŠUMER, Celje
Glavni trg 8.

Točna in solidna postržba! Ustanovljeno 1909.

: Kilne pase :

trebušne obveze, gumijevе nogavice in obveze za krčne žile. Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploskve noge, suspensorije ter vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka

FRANC PODGORSEK, BANDAŽIST, MARIBOR,
Slovenska ulica 7. 61

Pismena naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Ne sadja brez gnojla

Ne zrna brez superfosfata!

Poljedelci zahtevajte jamstvo
za 16% raztopljive v vodi
fosforne kisline!

Superfosfat (v vodi z raztopljivo fosforno kislino) prvovrstna kakovost iz naših prvih domačih tovarn, kakor tudi vsa druga umetna gnojila, kakor Chilesalpeter (Čilski soliter), vapneni dušik, Ammonsulphat, kalijeva sol in mešan gnoj, Kas itd. nudi po najugodnejših cenah

„FOSFAT“

Delniška družba za prodajo raznih umetnih gnojil

Zagreb, Mažuraničev trg 4. — Telefon 18-39. — Brzjavni naslov: Fosfat Zagreb.

Zastopstvo: »Danica«, dr. z o. z. za razp. mineralnoolojna in kem. izdelkov, Maribor, Slovenska ulica 8, telefon 153.

Somišljeniki, širite naše liste!

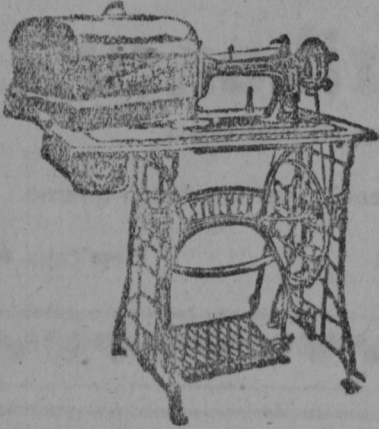
Velepražarna kave Meznarič Rado, Maribor, Glavni trg Štev. 21.

Brzjavci: Meznarič Maribor.

Trgovci, zahtevajte ponudbel

Telefon interurban 478.

Brezplačen pouk!

15 letno jamstvo!

Najpopolnejši Stower šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, si oglejte to izrednost pri trdki

Lud. Baraga,
Ljubljana, Selenburgova ulica 6/1.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše

pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru,
Stolna ulica št. 6 I. Z. Z. N. Z., Stolna ulica št. 6

Obrestuje hran. vloge brez odpovedi po 6%,
na trimesečno odpoved po 8%.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razr. loterije.

Edino najboljši

Šivalni stroji in kolesa so le Josip Petelinc-a Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vozi)

znamke **Grizner, Phönix in Adler**

za rodbinsko, obrtno in industrijska rabo.

Istotam najboljši švicarski pletilni stroji znamke »Dubled.«

Pouk v vezenju in krpanju brezplačen.

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago.

Telefon 918

ZLATOROG

Katera gospodinja ne pozna v modro-rumene
škati je paketiranega

Zlatorog - terpentinovega mila,

katero je vsled čudovitega uspeha
pri pranju in velike izdatnosti
splošno priljubljeno!

Zlatorog-terpentinovo milo se izde-
luje iz najboljših surovin z dodat-
kom terpentina, je torej tudi za naj-
finejše perilo popolnoma neškodljivi-
vo! Zlatorog-terpentinovo milo je
najboljše, najdragocenejše, zlata
vredno!

Da to simboliziramo in vzbudimo
tudi v najširših krogih zanimanje
za to neprekosljivo milo, se vpreša
od 1. avgusta 1925 v vsaki tisoči ko-
mad 10-frank-zlatnik, kateri se po-
javi pri uporabi mila. Dosedaj se je
našlo že mnogo zlatnikov!

Poskusite tudi vi srečo,
kupite komad

ZLATOROG terpentinovega mila,

perite z njim in prepri-
čajte se o njegovi iz-
vanredni kakovosti. —
Morda boste tudi Vi
našli zlatnik!

Hočete se osloboditi revmatizma in protina

Bolečine v kosteh in trganje in zbadanje v členih, otečeni udje, da, celo oslabele pogled, ima večkrat svoj vzrok v revmatizmu in protinu, ki se morata odstraniti, ker bolezen drugače vedno napreduje.

Nudim Vam

pitno lečenje, ki zdravi sečno kis-
lino, razkrajalno prebavo in čišče-
nje, torej ni neko univerzalno
sredstvo ali tajni lek, ampak pro-
izvod matere prirode za dobrobit
bolnega človeštva.

Vsakemu brezplačen poizkus!

Pišite mi takoj in Vi dobite iz mo-
jih skladišč, ki so ustanovljena po
vseh deželah, popolnoma brez-
plačno in franko izkus ob enem
s poučno razpravo. Potem se lahko
sami prepričate o neškodljivosti
sredstva in njegov hitrem učinku.

AVGUST MARZKE, BERLIN, WILMERSDORF, BRUCHSALERSTRASSE 5.
Abt. 316.

Somišljeniki, širite naše liste!

Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebljarska zadruga Kropa (Jugoslavija).

Telefon interurban Podnart.

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje. Spojke za odre in prage, spojke za lad'e in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kljuka za podobe, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z mat'cami. Podložne pločice. Matice. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločeno, kolesa i. t. d. Vijalni čepi. Verige. Izdeluje lahke transmisije, popravlja strokovnjaško gospodarske stroje in opreme za vodne žage in mline.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorih in rabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago! — Prodaja se samo na debelo trgovcem.